

Ledamöter och ersättare

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN**Tid** onsdag 18 februari 2026 kl. 08:15**Plats** Bangårdsgatan 12, Lokal Laxen

Upprop

Val av justerare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	Rubrik	Ärendenr	Sida
1	Avdelningschefen informerar 2026-02-18	2026/12	3
2	Information om aktuellt från VA rådgivningen	2026/14	4
3	Information om årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) 2025 samt handlingsplan för 2026	2026/21	5 - 16
4	Kontrollstrategi för Luleå kommun gällande miljökvalitetsnormer för luft	2026/23	17 - 37
5	Miljö- och byggnadsnämndens årsuppföljning 2025	2026/22	38 - 71
6	Samrådsyttrande över detaljplan för del av Småskären 19:1, Kyrkviken	2026/20	72 - 105
7	Miljösanktionsavgift för försenad rapportering till avfallsregistret	2026/27	106 - 111
8	Tillsyn enligt plan- och bygglagen	2026/25	112 - 127
9	Ansökan om strandskyddsdispens för nybyggnad av komplementbyggnad på mark som avses tillföras fastigheten	2026/19	128 - 183
10	Bygglov för nybyggnad av 36 meter högt torn med tillhörande teknikbod samt rivning av befintligt torn	2026/17	184 - 226
11	Bygglov för nybyggnad av 20 radhus samt två flerbostadshus med 32 lägenheter	2026/18	227 - 321

12	Bygglov för utvändig ändring av flerbostadshus	2026/24	322 - 376
13	Bygglov för nybyggnad av industribyggnad med tillhörande teknikbyggnader med mera samt utfyllnad av markhöjder	2026/15	377 - 392
14	Revidering av sammanträdesordningen 2026 för miljö- och byggnadsnämnden	2025/120	393 - 394
15	Redovisning av meddelanden	2026/13	395 - 469
16	Redovisning av delegationsbeslut	2026/16	470 - 483

Avdelningschefen informerar 2026-02-18

Ärendenr 2026/12-1.1.1.7

Avdelning miljö och byggs förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden besluta att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden delges information om aktuella ärenden.

Patrik Wallgren
Miljö- och byggchef

Information om aktuellt från VA rådgivningen

Ärendenr 2026/14-1.1.1.7

Avdelning miljö och byggs förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden delges information om aktuella ärende från VA rådgivning.

Arja Kalvas
Samordnare

Information om årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete 2025 samt handlingsplan för 2026

Ärendenr A 2026-4

Miljö- och byggavdelningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden delges information om resultatet av den årliga uppföljningen av systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) 2025 och handlingsplan för 2026.

Dialog

Dialog med samtliga skyddsombud samt med fackliga företrädare i samband med FÖS och VÖS som är våra möten med fackliga representanter.

Beslutsunderlag

- Uppföljningsfrågor
- Presentation

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM)	Ingen riskbedömning
Arbetsmiljöverkets föreskrift om Systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2023:1) beskriver hur arbetsmiljöarbetet ska bedrivas för att uppfylla Arbetsmiljölagens (1977:1160) krav. Det handlar om att i det dagliga arbetet ta hänsyn till fysiska, organisatoriska och sociala förhållanden i arbetsmiljön som kan påverka medarbetarnas hälsa och säkerhet. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska bedrivas kontinuerligt i fyra steg: · undersöka faktorer i arbetsmiljön · riskbedöma de faktorer som synliggjorts · vidta åtgärder för att främja hälsa och minska risker i arbetet · följa upp och säkerställa att åtgärder bidragit till en bättre arbetsmiljö Varje arbetsgivare ska årligen följa upp hur det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar genom att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt lagens krav för en trygg och säker arbetsmiljö. Detta är Luleå kommuns checklista för den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM). I checklistan betyder: · Grönt fält (Ja) att området fungerar bra och ingen åtgärd behöver vidtas · Gult fält (Delvis) att området kan förbättras och åtgärd behöver planeras/vidtas · Rött fält (Nej) att åtgärd behöver vidtas omedelbart. · Fråga 2b: Ljus grönt fält (Ej aktuellt) området förekommer inte på arbetsplatsen.	
Deltagare och datum: Namn och roll (chef, skyddsombud, medarbetare)	

1. Samverkan	Värdebaserad riskbedömning		
Arbetsgivaren (chefen) har enligt Arbetsmiljölagen (Kap 6. 1977:1160) huvudansvaret för att arbetsmiljöarbetet bedrivs systematiskt i samverkan med medarbetare och skyddsombud. Skyddsombudet ska företräda medarbetare i arbetsmiljöfrågor och verka för en god arbetsmiljö, med syfte att inom sitt skyddsområde vaka över arbetet mot hälsa och olycksfall. Skyddsombud tar del av handlingar kring förhållandena i arbetsmiljön och medverkar exempelvis vid undersökningar, skyddsronder, handlingsplaner och uppföljningar. Medarbetare ska delta aktivt i arbetsmiljöarbetet genom att uppmärksamma och rapportera risker, tillbud och arbetsskador och värna om en god arbetsmiljö. Medarbetare ska även ges information inför skyddsronder, riskbedömningar och förändringar.			
	Ja	Delvis	Nej
Skyddsombud och/eller medarbetare medverkar vid denna uppföljning Skyddsombud ska ges möjlighet att delta, om denne inte kan eller skyddsombud saknas ska medarbetare eller huvudskyddsombud medverka.	☒	☐	☐
Medarbetare och skyddsombud är delaktiga i det löpande arbetsmiljöarbetet under året Exempelvis på APT, OSA-undersökningar, skydds rond och riskbedömning.	☒	☐	☐
Kommentarer:			

2a. Policy, rutiner och riktlinjer - obligatoriska	Värdebaserad riskbedömning		
Känner alla på arbetsplatsen till att det finns och tillämpar ni rutiner/riktlinjer för:			
	Ja	Delvis	Nej
Luleå kommuns personalpolicy tillika arbetsmiljöpolicy Vår personalpolicy tillika arbetsmiljöpolicy beskriver hur vi ska bedriva arbetsmiljöarbetet i Luleå kommun.	☒	☐	☐
Arbetsanpassning och rehabilitering	☒	☐	☐
Kränkande särbehandling, trakasserier och repressalier	☒	☐	☐
Alkohol och droger	☒	☐	☐
Tillbud och arbetsskador	☒	☐	☐
Första hjälpen och krisstöd	☒	☐	☐
Risker för hot och våld	☒	☐	☐
Kommentarer:			

2b. Policy, rutiner och riktlinjer - behovsstyrda**Värdebaserad
riskbedömning**

Känner alla på arbetsplatsen till att det finns och tillämpar ni rutiner/riktlinjer för:

	Ej aktuell	Ja	Delvis	Nej
Distansarbete	☐	☒	☐	☐
Finns det anmärkning på arbetsmiljöförhållanden för medarbetare som arbetar på distans? Har medarbetare klart för sig sitt ansvar att meddela närmsta chef om risker och brister i sin arbetsmiljö vid hemarbete?	☐	☒	☐	☐
Ensamarbete	☐	☒	☐	☐
Medicinska kontroller	☐	☒	☐	☐
Gravida och ammande	☐	☒	☐	☐
Kommentar				

2b På vår arbetsplats anmäler vi:**Värdebaserad
riskbedömning**

	Ja	Delvis	Nej
Alla fysiska tillbud i systemet Stella	☒	☐	☐
Alla organisatoriska och sociala tillbud i systemet Stella	☒	☐	☐
Alla arbetsskador i systemet Stella och till Försäkringskassan	☒	☐	☐
Allvarliga arbetsskador och allvarliga tillbud till Arbetsmiljöverket <i>Till exempel svårare personskada eller dödsfall som har inträffat i samband med arbetets utförande eller skador som drabbat flera medarbetare samtidigt samt tillbud som inneburit allvarlig fara för liv och hälsa.</i>	☒	☐	☐
Vi utreder och riskbedömer alla tillbud och arbetsskador samt vidtar åtgärder för att säkerställa att det inte händer igen	☒	☐	☐
Vi följer upp och kontrollerar vidtagna åtgärder för att se till att de fungerar som planerat	☒	☐	☐
Kommentarer			

3. Arbetsmiljöarbetet som en naturlig del i vår verksamhet - regelbundna undersökningar**Värdebaserad
riskbedömning**

I det systematiska arbetsmiljöarbetet ska arbetsmiljön undersökas på flera olika sätt för att identifiera de fysiska, organisatoriska och sociala riskerna.

Nedanstående undersökningar utgör grundnivå och ska genomföras av alla verksamheter.

	Ja	Delvis	Nej
Vi genomför en fysisk skyddsronad minst en gång om året	☒	☐	☐
Vi undersöker och riskbedömer den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) minst en gång om året via enkät eller gruppdiallog	☒	☐	☐
Vi arbetar aktivt med mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) i vår verksamhet	☒	☐	☐
Medarbetarna har fått möjlighet att medverka i arbetet med att ta fram mål för OSA	☒	☐	☐
Inför förändringar i verksamheten genomförs alltid risk- och konsekvensbedömning <i>Till exempel vid omorganisation, nya arbetsmoment, förändrad arbetsbelastning.</i>	☒	☐	☐
Kommentarer:			

4. Arbetsmiljöarbetet som en naturlig del i vår verksamhet - fördjupade och riktade undersökningar**Värdebaserad riskbedömning**

Utöver undersökningarna i grundnivån ska chef i samverkan med skyddsombud bedöma om det finns behov av att även göra fördjupade eller riktade undersökningar, frekvens och omfattning för dessa styrs av de risker som finns i verksamheten.

	Ej aktuell	Ja	Delvis	Nej
Fördjupade/riktade undersökningar och riskbedömningar av arbetsförhållanden genomförs utifrån verksamhetens behov <i>Exempelvis vid nattarbete, vibrationer, gravida och ammande medarbetare, belastningsergonomi, buller, hot och våld, arbetsbelastning, arbetstid, kränkande särbehandling m.m.</i>	☐	☒	☐	☐
Vi kompletterar med egna verksamhetsspecifika rutiner för att hantera risker	☐	☒	☐	☐
Kommentarer:				

5. Arbetsmiljöarbetet som en naturlig del i vår verksamhet - riskbedömning, åtgärder och uppföljning**Värdebaserad riskbedömning**

Riskerna som framkommer vid undersökningar, exempelvis skyddsron, OSA-undersökning, riskbedömning inför förändring, ska sammanställas och bedömas utifrån allvarlighetsgrad.
Risker som inte kan åtgärdas omgående ska föras in i en handlingsplan.

	Ja	Delvis	Nej
Vi har genomfört tillräckliga undersökningar och bedömningar för att känna till de risker som finns i arbetet på vår arbetsplats.	☒	☐	☐
Medarbetarna har fått ta del av arbetsplatsens riskbedömningar och är därmed riskmedvetna för att kunna skydda sig mot riskerna	☒	☐	☐
Medarbetarna har kunskap om hur de ska arbeta på ett säkert sätt <i>Till exempel genom introduktion, handledning, interna utbildningar/informationstillfällen. Särskilda utbildningskrav kan gälla för vissa arbeten t.ex. asbest, hårdplast, truck, lyftanordningar.</i>	☒	☐	☐
Det finns skriftliga instruktioner för arbeten som innebär allvarliga risker <i>(Besvaras endast om det finns allvarliga risker)</i>			
<i>Vid stora risker eller om arbetsuppgifterna är omfattande och komplicerade. Till exempel för reparationer, underhåll, annan service, vistelse i riskfyllda miljöer, hantering av ämnen/material med risker, svårbemästrade situationer i arbetet t.ex. med klienter/kunder/brukare eller hot och våldssituationer.</i>	☒	☐	☐
Risker som inte kan åtgärdas direkt läggs in i en skriftlig handlingsplan.	☒	☐	☐
Vi följer upp att genomförda åtgärder som har dokumenterats i handlingsplaner ger önskad effekt och tar ställning till om åtgärderna räcker eller om det behöver sättas in ytterligare åtgärder	☒	☐	☐
Kommentarer:			

6. Arbetsmiljöuppgifter - kunskap, befogenheter och resurser**Värdebaserad riskbedömning**

För att arbetsmiljöarbetet ska fungera i den dagliga verksamheten fördelas arbetsmiljöuppgifter skriftligen från förvaltningsdirektör och vidare ned i organisationen, det vill säga från överordnad nivå till underordnad chef.
Den närmaste chefen kan även fördela uppgifter till medarbetare med speciellt komplex arbetsmiljö. De som får tilldelade arbetsmiljöuppgifter ska ha rätt förutsättningar för uppdraget i form av kunskap, befogenheter och resurser. Brister någon del av förutsättningarna ska uppgiften returneras till överordnad nivå.

	Ja	Delvis	Nej
Det finns en skriftlig uppgiftsfördelning för dem som har tilldelats arbetsmiljöuppgifter	☒	☐	☐

De som har uppgifter att utföra i det systematiska arbetsmiljöarbetet har rätt kunskap <i>Exempelvis kunskap om arbetsmiljölagstiftning, hur reglerna ska tillämpas i verksamheten, kunskaper om risker i arbetet, kunskaper om rutiner inom arbetsmiljöområdet och var ni ska vända er för stöd i arbetsmiljöfrågor.</i>	☒	☐	☐
De som har uppgifter att utföra i det systematiska arbetsmiljöarbetet har rätt befogenheter och resurser <i>Exempelvis i form av tid, ekonomiska medel, utrustning, lokaler och möjlighet att fatta tillräckliga beslut.</i>	☒	☐	☐
Kommentarer:			

7. Stöd	Värdebaserad riskbedömning		
<i>Kommunhälsan är Luleå kommuns interna företagshälsovård. De finns till för kommunens förvaltningar när det gäller hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser inom arbetsmiljöområdet. De kan ge stöd och hjälp i bland annat; SAM, OSA, riskbedömningar och skyddsronder, arbetsmiljökartläggningar, medicinska kontroller, konsultation sviktande arbetsförmåga, ergonomi och byggnadsrelaterad ohälsa m.m.</i>			
	Ja	Delvis	Nej
Vi anlitar Kommunhälsan, eller annan sakkunnig hjälp, vid behov inom arbetsmiljöområdet. Både i det främjande och förebyggande arbetet, samt gällande arbetsanpassning och rehabilitering.	☒	☐	☐
Kommentarer:			

Handlingsplan för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) 2026

MBN 2026-02-18

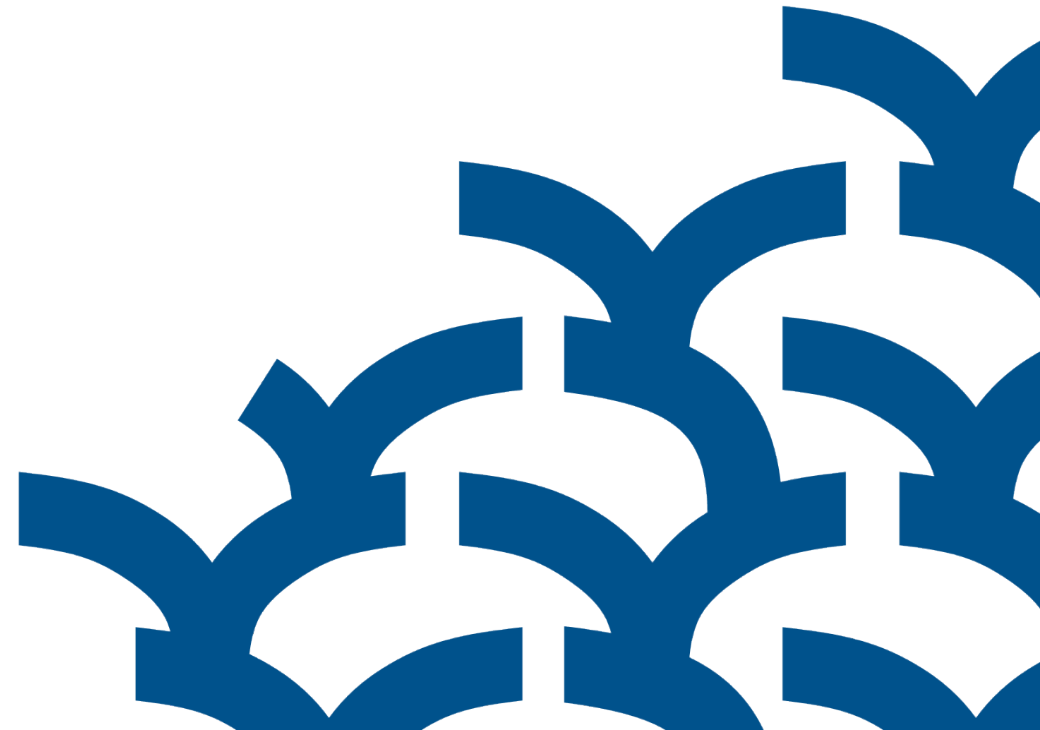

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Reglerna om systematiskt arbetsmiljöarbete SAM (AFS 2023:1) beskriver hur arbetsgivaren på ett strukturerat sätt ska arbeta för en bättre arbetsmiljö och förebygga olyckor och ohälsa.

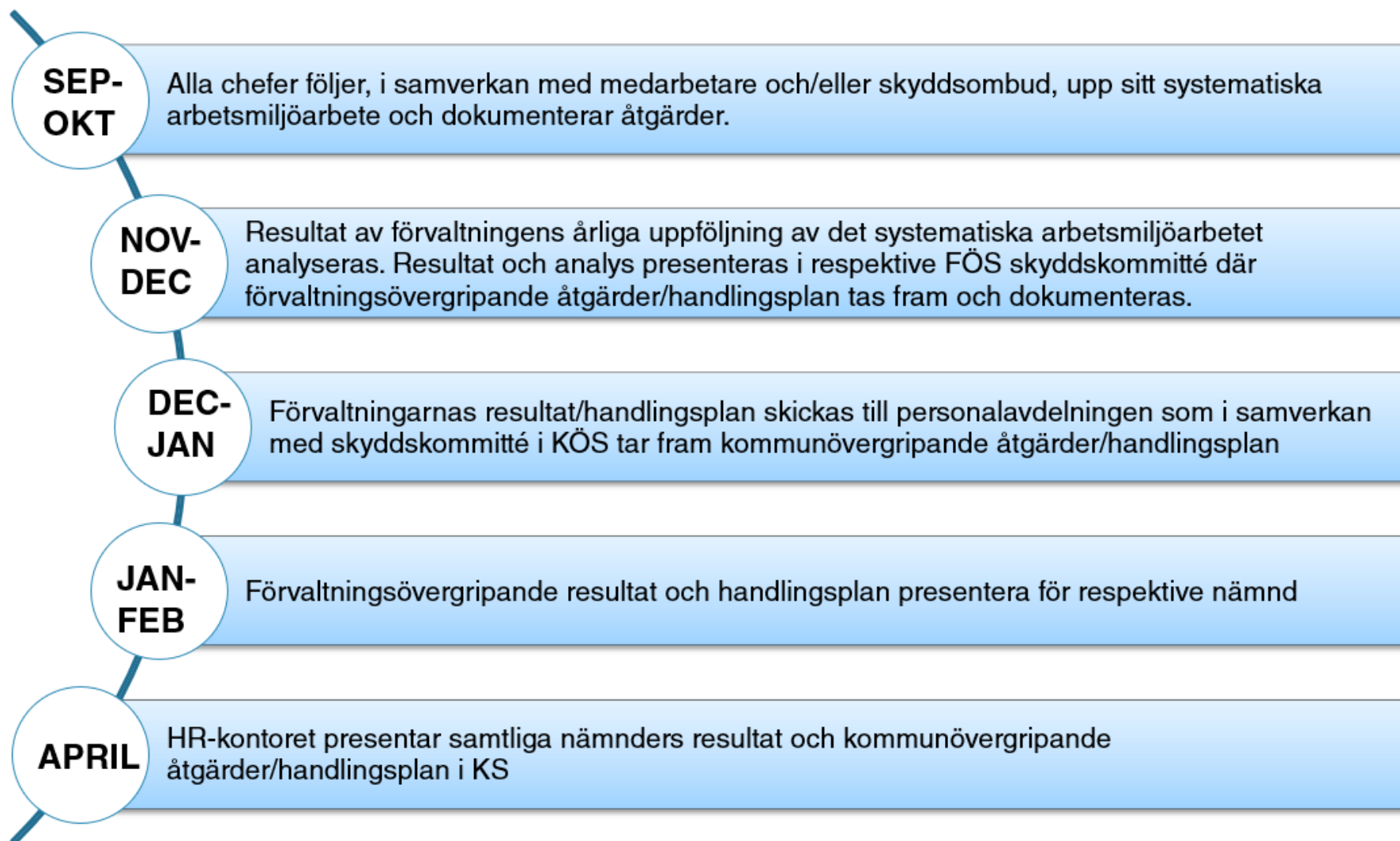
Reglerna gäller för samtliga arbetsgivare och arbetsplatser.

Arbetsmiljöverkets författningssamling (**AFS**) består av föreskrifter och allmänna råd.

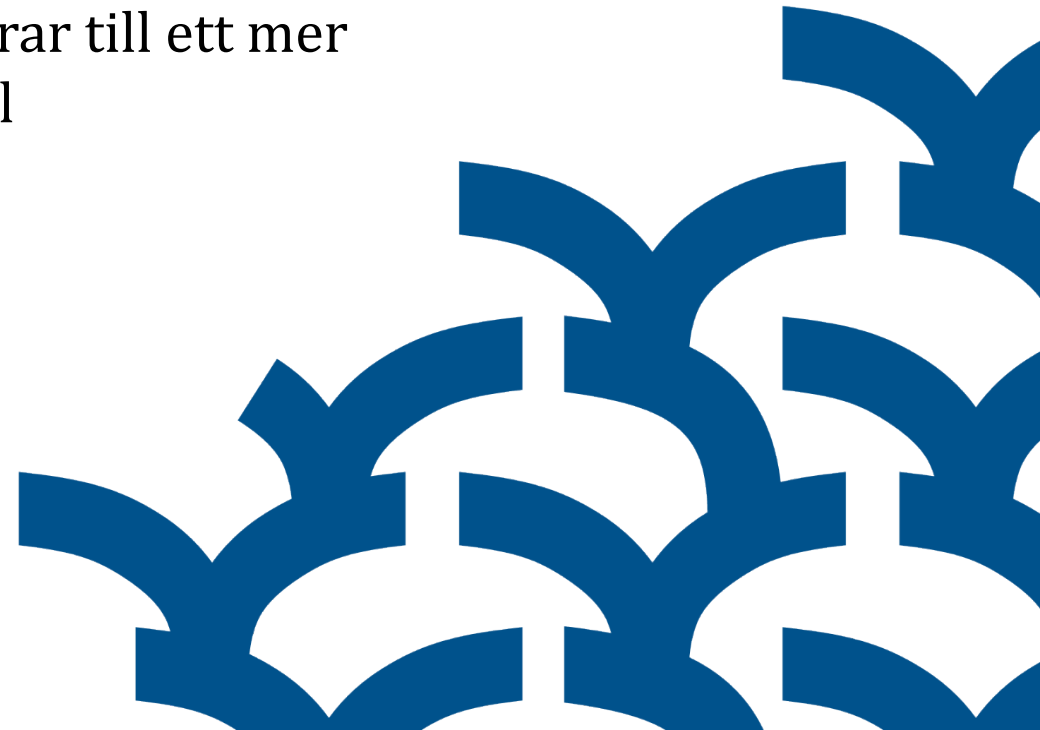
Kommunövergripande rutin

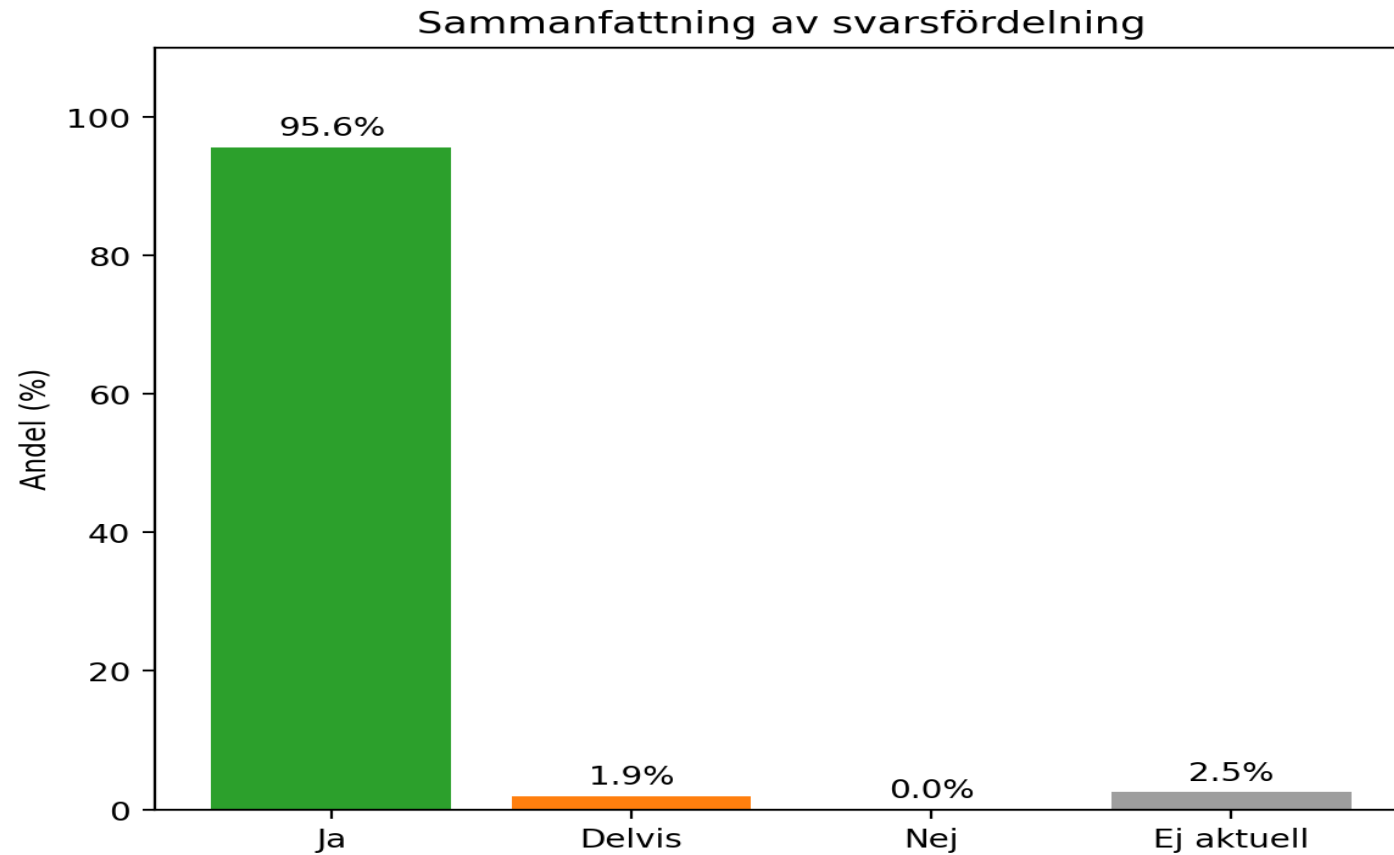
Resultat SAM 2025

- Utmärkt resultat
- Tidigare riskområden åtgärdade via handlingsplanerna vilket stärker en förbättrad arbetsmiljö. Effekterna bidrar till ett mer gynnsamt arbetsklimat, ökad trygghet och trivsel

Sammanfattning svarsfördelning

SAM handlingsplan 2026

- Skyddsombud och arbetsgivarföreträdare tog 2025-11-20 tillsammans fram handlingsplan 2026
- Planen fastställdes i VÖS, 2025-12-18
- Presenteras i miljö- och byggnadsnämnden: 2026-02-18

Handlingsplan SAM 2026

Handlingsplanens innehåll för 2026 baserar sig på uppföljning av SAM 2025 som genomfördes under oktober 2025.

- Öka kunskapen om organisatorisk och social arbetsmiljö.

Samtliga chefer och skyddsombud deltar under 2026 i en kunskapshöjande insats om organisatorisk och social arbetsmiljö.

- Samtliga chefer ska på APT gå igenom material om organisatorisk och social arbetsmiljö och att vid brister anmäla tillbud eller arbetsskador.

Den organisatoriska och sociala arbetsmiljön är viktiga pusselbitar i en god arbetsmiljö. Det handlar om hur arbetet är organiserat och hur vi samspelar med varandra på jobbet. Det påverkar vår trivsel, hälsa och möjlighet att utvecklas (SKR).

Kontrollstrategi för Luleå kommun gällande miljökvalitetsnormer för luft

Ärendenr A-2026-2

Avdelning miljö och bygg förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att anta kontrollstrategin gällande miljökvalitetsnormer för luft.

Sammanfattning av ärendet

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet (NFS 2019:9 3§) ska en kontrollstrategi finnas för varje kommun eller samverkansområde som genomför kontroller i form av mätning eller modellberäkning. Kontrollstrategin ska omfatta minst två kalenderår och uppdateras årligen.

Kontrollstrategin inrapporteras tillsammans med årliga mätdata för föregående år, senast den 31:a mars årligen. Inrapporteringen sker via samma rapporteringsportal under SMHI, som används för rapportering av mätdata.

Avdelning miljö och bygg ser kontrollstrategin som en viktig del i arbete för Luleå kommun, vad gäller vår strävan efter ett effektivt arbete i syfte att uppnå så god luftkvalitet som möjligt. En väl utarbetad kontrollstrategi är ett effektivt verktyg för att säkerställa kontinuitet inom området, samtidigt ger den en lättöverskådlig planering inför framtiden.

Avdelning miljö och bygg anser att kontrollstrategin ger en lättillgänglig översikt vad gäller kommunens arbete inom området. En bra översikt gör det enklare och mer resurseffektivt, vid situationer där uppfyllnad av lagliga krav ska kontrolleras.

Avdelning miljö och bygg kan inte se att ett antagande av kontrollstrategin medför ökade kostnader, då strategins syfte främst är att sammanställa och kommunicera det arbete som kommunen redan är ålagd att utföra enligt lag.

Beskrivning av ärendet

Kontrollstrategin i fråga upprättas enligt följande lagrum:

Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet (NFS 2019:9)

3 § En kontrollstrategi ska finnas för varje kommun eller samverkansområde som genomför kontrollen i form av mätning eller modellberäkning. Kontrollstrategin ska omfatta minst två kalenderår och uppdateras årligen.

4 § En kontrollstrategi ska åtminstone innehålla följande:

- Information om och analys av luftkvalitetssituationen utifrån tidigare kontrollresultat.
- Uppgifter om dominerande utsläpp.
- Beskrivning av det kontrollförfarande som kommunen eller samverkansområdet omfattas av enligt 10–17 §§ samt eventuella avvikelser från detta. Om relevant, ska dokumentation enligt 17 § andra stycket ingå i beskrivningen.
- Beskrivning av mätstationer och områden där eventuell modellberäkning ska utföras, inklusive motivering. För mätstationer ska detaljerade kartor och fotografier av omgivningarna med angivelse av kompassriktningen ingå. Eventuella avvikelser från anvisningarna i bilaga 4, gällande placering av mätutrustning, ska redovisas.
- Information om mätmetodik och eventuella beräkningsmodeller.
- Rutiner för rapportering och information.
- Långsiktig mät- och modellberäkningsstrategi.

Beslutsunderlag

- Kontrollstrategi för Luleå kommun, kopplat till MKN luft
- Bilaga 1 - Trender för halter av NO₂ och PM₁₀ i gaturum

Beslutet skickas till

Naturvårdsverket

Dokumentnamn		Kategori	Publicerad
Kontrollstrategi luftvårdsarbete för Luleå kommun			
Ärendenr	Beslutad av	Beslutsdatum	Giltighetstid
			Minst två år.
		Ärendenr	Beslutsdatum
Dokumentägare		Gäller för	
Kristofer Josefsson avd Miljö och bygg		Luleå kommun	
Syfte			
Kontrollstrategin har som syfte att rapportera hur Luleå kommun arbetar med frågor kopplade till "Miljökvalitetsnormer för luft" och därtill relaterad lagstiftning.			
Uppföljning			
Uppdateras löpande vid behov, men mist vart fjärde år.			

Innehåll

1 Bakgrund	3
2 Luftkvalitetssituationen ur ett historiskt perspektiv	4
2.1 Trender för halter av NO ₂ och PM ₁₀ i gaturum	5
3 Dominerande utsläppskällor	6
3.1 Luftkartering för PM ₁₀ och NO ₂ utförd av SMHI för centrala Luleå med omnejd	6
3.2 Trafik	8
3.3 Industri	10
4 Kontrollkrav för kommuner	12
5 Beskrivning av mätstationer och mätmetodik	13
5.1 Aktiv mätning för gaturum på Sandviksgatan	13
5.2 Inaktiv mätpunkt för urban bakgrund på stadshuset tak	14
6 Rutiner för rapportering och information	14
7 Långsiktig mätstrategi	15
7.1 Upprättande av förebyggande luftkvalitetsstrategi (FLIS)	16

1 Bakgrund

Varje kommun eller samverkansområde som utför kontroller genom mätning eller modellberäkning ska ha en kontrollstrategi. För samverkansområden ska de ingå i programmet för samordnad kontroll. Kontrollstrategin ska omfatta en tidsperiod på minst två år. Strategin ska uppdateras årligen, så att den alltid baseras på den luftkvalité som är representativ. Kontrollen ska, (i form av kontrollstrategi), rapporteras till Naturvårdsverket. För tillfället ingår Luleå kommun inte i något samverkansområde, men möjligheter för samverkan är under utredning.

I texten används några förkortningar, MKN, ÖUT och NUT, som behöver förklaras. En miljökvalitetsnorm (MKN) kan vara en gräns som inte får överskridas eller en nivå som inte bör överskridas. Normerna för Bens(a)pyren (BaP), arsenik (As), kadmium (Kd) och nickel (Ni) är nivåer som inte bör överskridas, så kallade bör-krav. Övriga normer är gränser som inte får överskridas, så kallade ska-krav. Detta gäller för kvävedioxid (NO₂), svaveldioxid (SO₂), kolmonoxid (CO), bensen, partiklar (PM₁₀ respektive PM_{2,5}) och bly (Pb). Trösklarna ÖUT och NUT, övre respektive nedre utvärderingströskel, anger vilka krav på mätningar det är utifrån nivån på föroreningarna. Kraven kan också variera beroende på om kommunen ingår i ett samverkansområde eller inte samt vilken befolkningsmängd som kommunen har. Denna strategi fokuserar på luften i centrala Luleå, med viss omnejd. I fokus ligger föroreningar från trafik men även industrier och vedeldning berörs.

För tillfället utförs kontinuerliga mätningar i gaturum av partiklar (PM₁₀) och kvävedioxid (NO₂) i centrala Luleå. Nya etableringar av mätpunkter är under utredning. Det finns en mätanläggning för urbana bakgrundshalter på stadshusets tak, denna är dock för tillfället ej i bruk.

Ett bra underlag till detta arbete är en luftkartering som SMHI utförde åt Luleå kommun under 2024 och omfattar ämnena PM₁₀ samt NO₂. Karteringen fungerar som ett bra "före"-scenario då Luleå kommun står inför en omfattande industriell grön omställning. Arbetet med luftföroreningar ser vi som en självklar del i omställningen för att säkerställa hälsosam frisk luft för alla invånare och besökare inom Luleå kommun.

2 Luftkvalitetssituationen ur ett historiskt perspektiv

Luleå kommun har utfört mätningar av föroreningar i luften sedan 2011. Nedan i tabell 1 redovisas historik över tidigare års mätningar, till och med 2024.

Tabell 1

Föroreningar	Haltområde	Bedömning
Kvävedioxid (NO ₂)	>MKN - NUT	Luleå kommun blev ålagda att upprätta ett åtgärdsprogram för NO₂ 2015. Programmet ansågs uppfyllt 2020 då halterna låg under MKN. Trenden sedan dess har varit sjunkande halter ytterligare. Enligt 2024 års data ligger Luleå <NUT vad gäller många haltmått kopplat till NO₂. Luleå kommun utför kontinuerliga mätningar av NO₂.
Partiklar (PM ₁₀)	<MKN - >ÖUT	PM₁₀-halter visar en ökande trend och under 2024 överskreds ÖUT vilket resulterade i att Luleå kommun upprättar en förebyggande luftvårdsstrategi (FLIS) för att undvika ett framtida överskridande av MKN. En luftkartering utförd av SMHI under 2024 visar att det finns områden som riskerar MKN-överskridande halter. Utredning för att etablera ytterligare mätpunkter i Luleå stad pågår. Luleå kommun utför kontinuerliga mätningar av PM₁₀.
Partiklar (PM _{2,5})	<MKN	SMHI:s nationella modellering för 2023 visar att Luleå kommun troligtvis inte riskerar att överskrida MKN för PM_{2,5}. Simuleringspunkten med högsta 95,1-percentilen för dygn visar 23,3 ug/m³, MKN för densamma är 25 ug/m³. Högsta värdet för årsmedelvärde är 6,7 ug/m³ och MKN ligger på 10 ug/m³. Luleå kommun har inte utfört några egna mätningar av PM_{2,5}.
Svaveldioxid (SO ₂)	<NUT	SO₂ mättes mellan 2001–2019 på stadshusets tak i centrala Luleå. Samtliga parametrar ligger under NUT för tidsperioden undantaget NUT för timmar. Vissa år hade 1 tim-överskridande av NUT, med 175 tillåtna.
Kolmonoxid (CO)	<NUT	Skattning utförd i SIMAIR bedömer att Luleå kommun ligger under NUT för CO. Luleå kommun har inte utfört egna mätningar av CO.
Bensen	<MKN	Mätningar av bensen utfördes under år 2009 på stadshusets tak i centrala Luleå. Årsmedel visade halter på 4,10. MKN för densamma är 5 ug/m³. Datafångst var 333 dygn.
Benso(a)pyren (B(a)P)	<NUT	SMHI:s nationella kartering av benso(a)pyren visar att högsta värdet i Luleå kommun ligger på 0,18 ng/m³ och ytmedelvärdet

		0,05 ng/m³. NUT för benso(a)pyren är 0,4. Bedömningen är att Luleå kommun ligger under NUT. Luleå kommun har inte utfört några egna mätningar av benso(a)pyren.
Arsenik (As) Kadmium (Cd) Nickel (Ni) Bly (Pb)	<NUT	Utifrån en nationell kartering och analys av utsläppskällor samt genomförda mätningar av tungmetaller har Naturvårdsverket bedömt att det inte finns något som tyder på att det i Sverige förekommer halter av Ni, As, Cd och Pb som överskrider NUT. Med eventuellt undantag i närheten av de största utsläppskällorna. Luleå kommun har inte utfört några egna mätningar av tungmetaller.

2.1 Trender för halter av NO₂ och PM₁₀ i gaturum

Luleå kommun har vid olika tillfällen och tidsperioder mätt föroreningar i luften. Kommunen följer insamlat data för luft-mätningarna i realtid samt över tid, vilka redovisas i bilaga 1. Bilagan uppdateras årligen med föregående års mät-data, efter att den har inrapporterats och verifierats av datavärd (för närvarande SMHI). Informationen som framkommer av den data som insamlas används för att varje år ha kontroll över hur luftkvaliteten över åren förändras och man kan se vilka år som har uppnått max respektive min värden. Syftet med att samla in luftdata är att säkerställa en kontinuerlig, tillförlitlig och jämförbar övervakning av luftkvaliteten i Luleå kommun.

Genom regelbundna mätningar kan kommunen följa utvecklingen över tid, identifiera perioder och platser med förhöjda halter av luftföroreningar samt bedöma om miljökvalitetsnormer och lagkrav uppfylls. Insamlade data utgör dessutom ett viktigt underlag för planering, åtgärdsarbete och långsiktiga strategier som syftar till att förbättra luftkvaliteten och skydda människors hälsa och miljön.

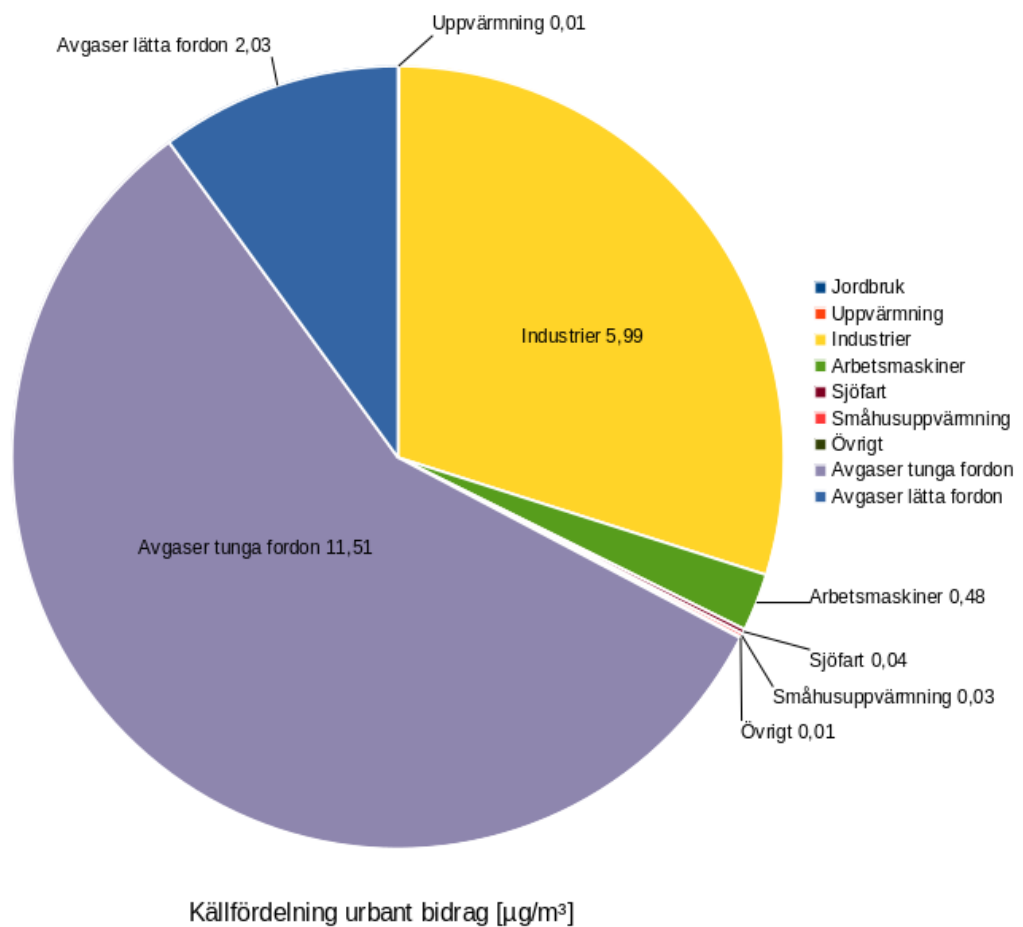
3 Dominerande utsläppskällor

3.1 Luftkartering för PM₁₀ och NO₂ utförd av SMHI för centrala Luleå med omnejd

Nedan presenteras källfördelning av utsläppskällor, baserat på en luftkartering över centrala Luleå. Karteringen är utförd av SMHI för år 2024. I detta avsnitt presenteras källfördelning av PM₁₀ samt NO₂ på två centralt utvalda punkter.

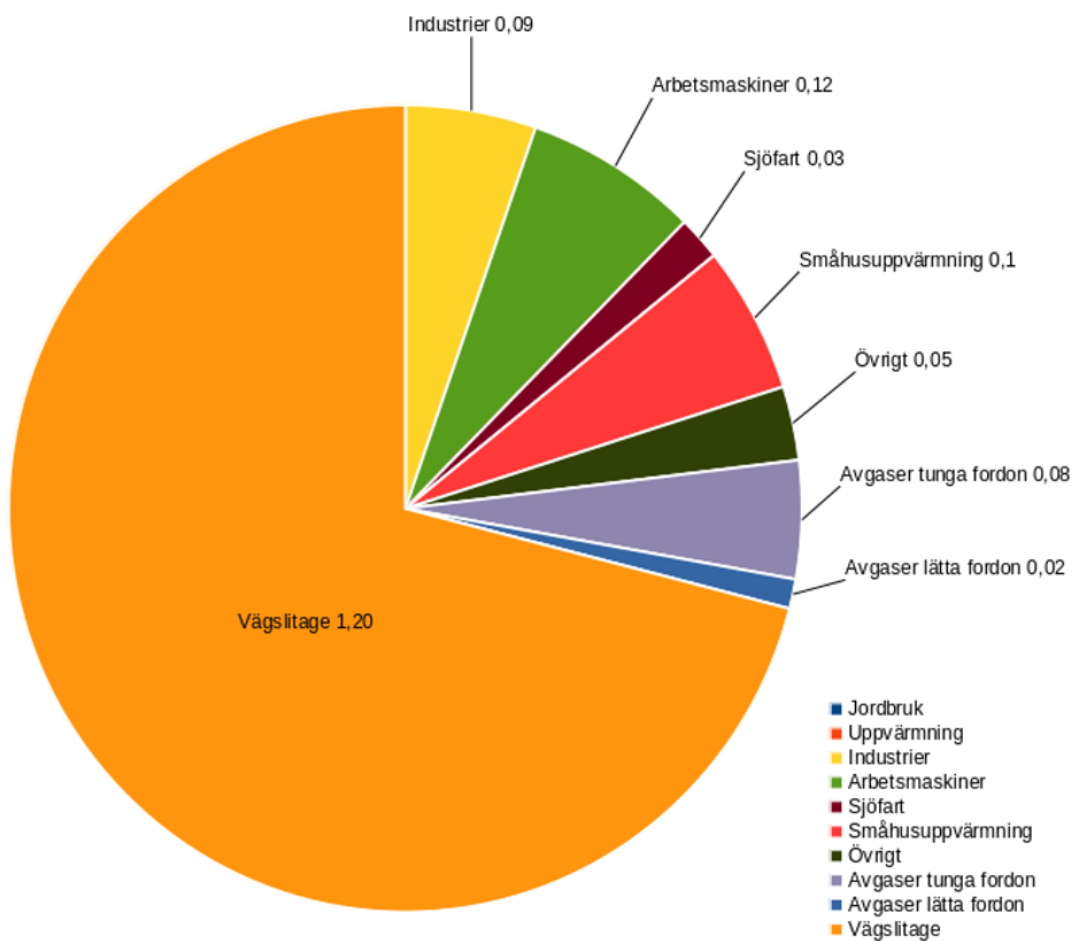
Källfördelning av årsmedelvärde och urbant haltbidrag av NO₂ [µg/m³] vid Kulturhusrondellen mellan Skeppsbrogatan och Magasinsgatan. (Källfördelning för urbant bidrag i µg/m³)

Figur 3

Källfördelning av årsmedelvärde och urbant haltbidrag av PM10 vid Hertsövägen mellan Örnäs rondellen och Malmudds rondellen. (Källfördelning för urbant bidrag i $\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Figur 4

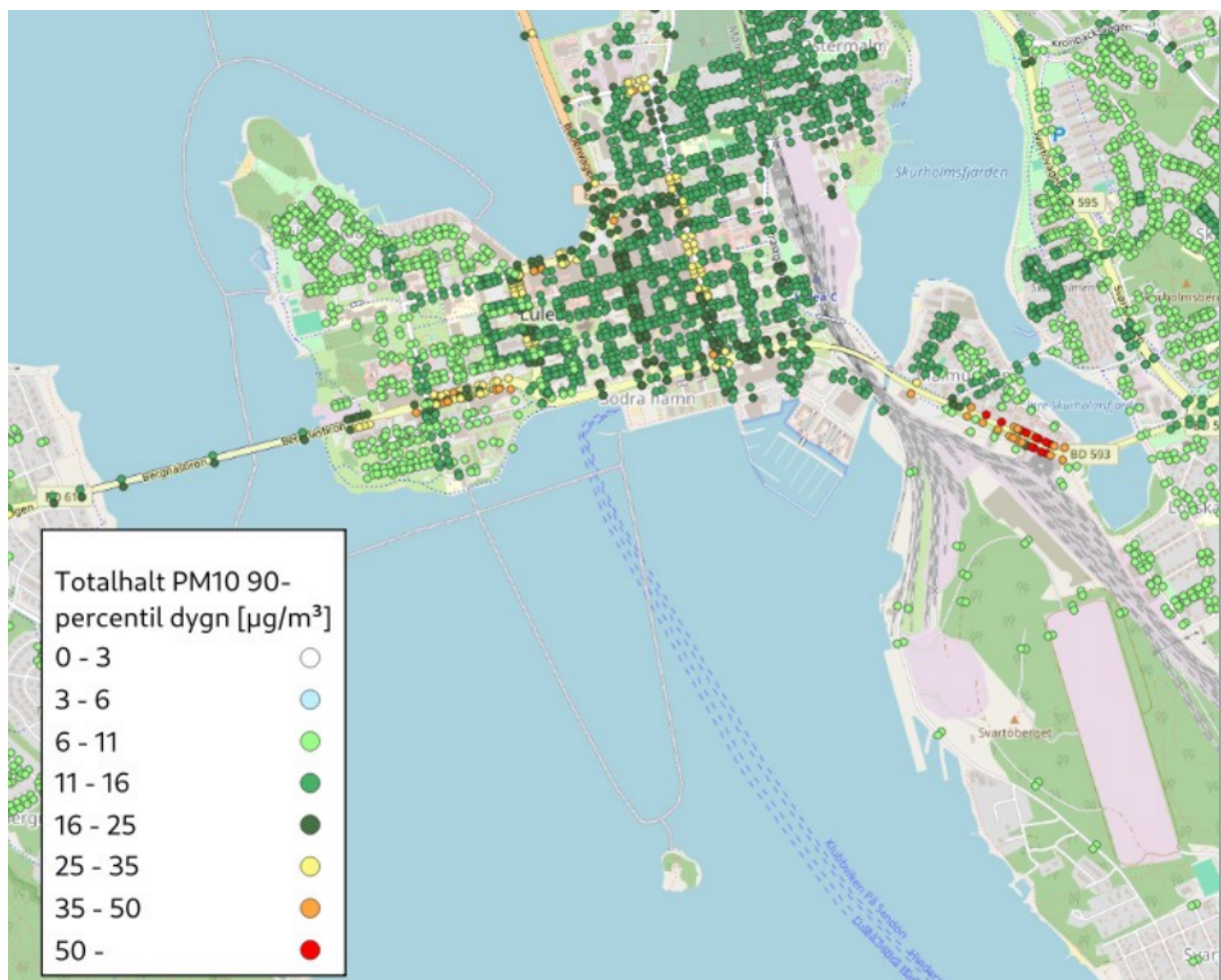
3.2 Trafik

De största utsläppen från trafik sker i centrala Luleå. Områden med högst trafik är främst de två infartslederna till centrala Luleå, via Sandviksgatan/södra hamnleden samt Bodenvägen. Det finns även vägvägsnitt i de centrala delarna med hög trafikbelastning, exempelvis korsningen Rådstugatan/Skeppsbrogatan och rondellen Svartövägen/Hertsövägen. Källfördelningsdiagrammen som redovisas ovan visar att den huvudsakliga bidragsgivaren för PM10 är vägslitage. Vad gäller NO₂ så är huvudsakliga bidragsgivaren avgaser från tunga fordon.

Den högsta årsdygnstrafiken (ÅDT) genom centrala Luleå sker på Södra hamnleden/Hertsövägen och ligger på 18 348 fordon. (Trafikverket 2024). Trafiken beräknas på den sträckan bestå av 6,8% tung trafik.

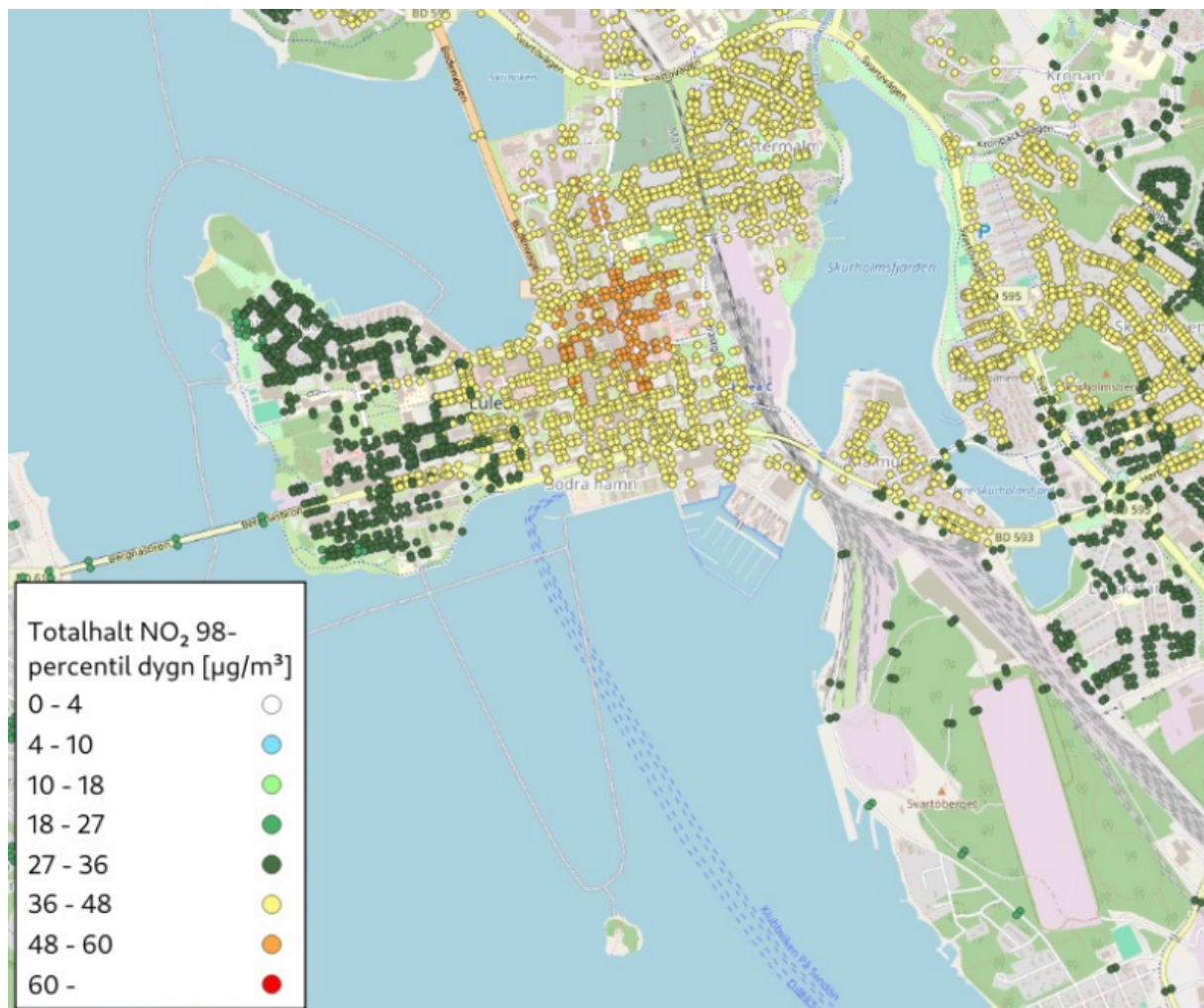
SMHI:s kartering (bild 1) visar att sträckan södra hamnleden/Hertsövägen har de högsta simulerade värdena när det kommer till PM10, vilket går i linje med att det även är en av de mest trafikerade sträckorna.

Bild 1

SMHI:s kartering visar att de områden som har högsta halter av NO₂ är längst Kungsgatan i centrala Luleå.

Bild 2

I centrala Luleå finns inga industrier med utsläpp till luft och den dominerande uppvärmningskällan är fjärrvärme. Närmaste industri ligger sydöst om centrala Luleå.

3.3 Industri

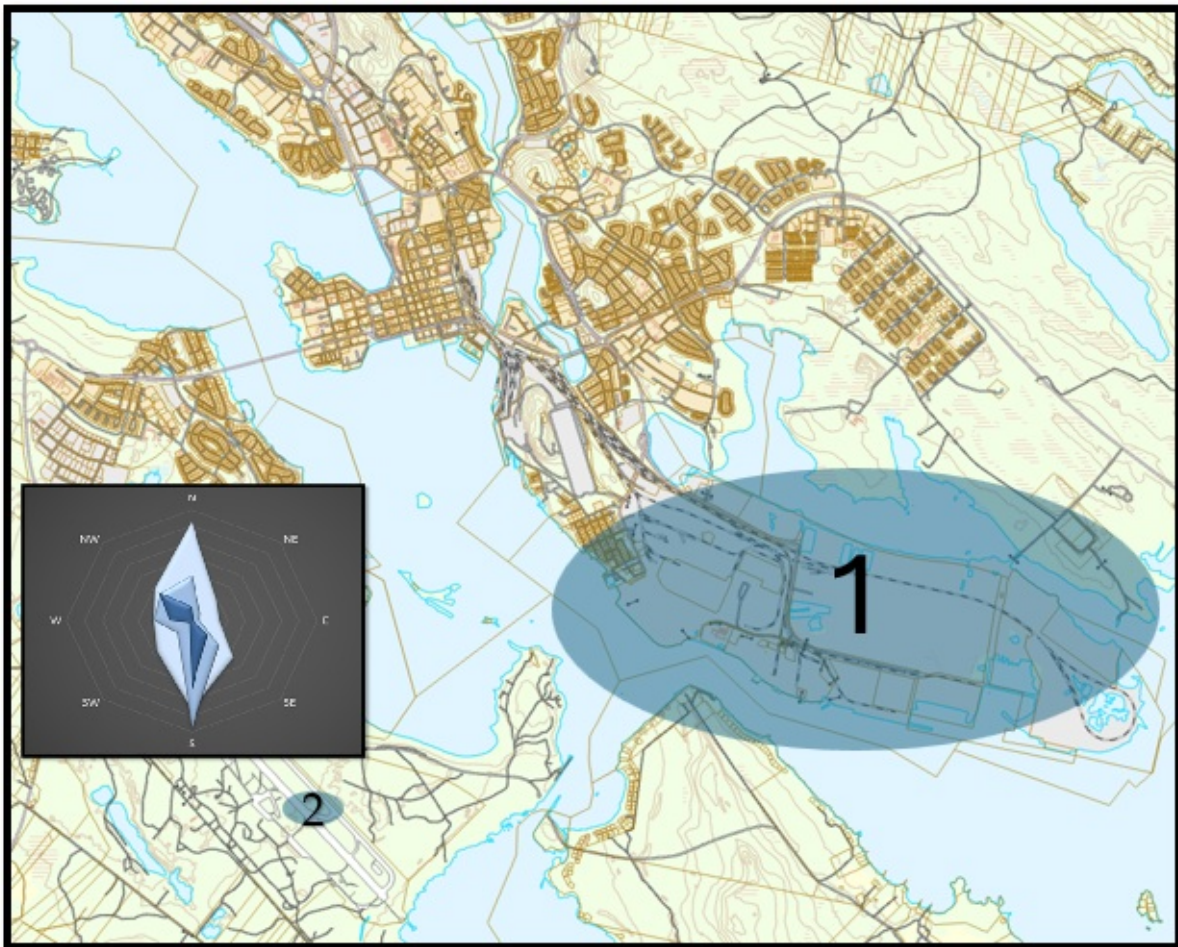
Industrier med utsläpp till luft redovisas på karta, se bild 3. Det är verksamheter i kommunen som i sina miljörapporter redovisar utsläpp i en emissionsdeklaration varje år. Huvudsakliga område för dessa verksamheter är markerade på kartan med en mörk oval cirkel, numrerad 1. Avståndet från markerat område in till centrala Luleå är mellan 3 och 5 kilometer.

De olika redovisade verksamheter för 2024 enligt tabell 4 nedan:

Tabell 4

Aktör	Ämne/mängd
HVC 2	NO _x = 26432kg, SO ₂ = 8494kg, Stoft= 91,2kg.
Luleå kraftvärmeverk LUKAB	NO _x = 51400kg, SO ₂ = 80620kg, Stoft= 1290kg.
SMA Mineral AB	Hg= 0,6kg, Nox= 27595kg.
St1 Sverige AB	NM VOC= 8000kg.
SSAB EMEA AB	As= 8,4kg, Cd= 7,9kg, Cr= 67kg, Cu= 223kg, Hg= 8,3kg, Ni= 70kg, NO _x = 447700kg, Pb= 130kg, PM10=192000kg, SO ₂ =514500kg, Stoft= 292800kg, Zn= 1300kg, Naftalen= 435kg.

Bild 3

Vindriktning från 1 januari 2024 till 24 oktober 2025 visar att vind från syd är den förhärskande vindriktningen, men det förekommer även nordlig vind i snarlik omfattning. Vindriktningen är uppmätt på kallax flygplats som ligger utanför stan och är markerad med en liten mörk oval cirkel, numrerad 2. Flygplatsens placering ligger under liknande förhållanden som industriernas placering, vilket gör det troligt att uppmätt vind är representativ för båda områden.

3.4 Vedeldning

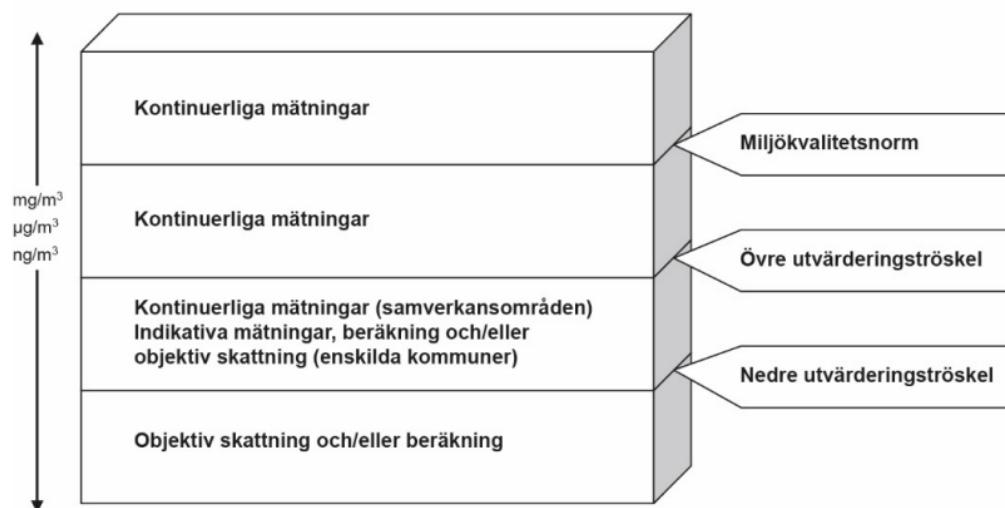
Luleå kommun har inte genomfört några egna mätningar vad gäller föroreningar från vedeldning. Kommunen har genomfört informationskampanjer till hushåll med bland annat naturvårdsverkets folder "Tänd i toppen", samt en för kommunen egen folder kopplat till vedeldning. Kampanjerna har till viss del varit ärendestyrta, det vill säga till områden där det inkommit klagomål och vedeldning har upplevts som störande. Med bakgrund av vad som redovisas i tabell 1 (gällande PM_{2,5} samt benso(a)pyren) så har Luleå kommun bedömt att det inte har behövts genomföras egna mätningar.

Luleå kommun har ett väl utbyggt och fungerande fjärrvärmenät i områden som är tätbebyggda, vilket kan bidra till minskat behov av vedeldning där kaminer är som mest frekventa.

4 Kontrollkrav för kommuner

Olika faktorer påverkar vilket krav en kommun har på sig, när det gäller kontroll av luftkvalité. Storleken på kommunen i befolkningsantal samt resultat från tidigare mätningar och simuleringar bestämmer i vilken omfattning mätningar ska utföras. För Luleå kommuns del krävs det en station för NO₂ samt två stationer för PM₁₀. Se figur 7 nedan, för hur behov av kontinuerliga mätningar bedöms.

Figur 7

I tabell 5 nedan redovisas bedömningar av de olika föroreningarna samt vilka krav som gäller för Luleå kommun. De ämnen som redovisas via objektiv skattning finns att hitta på SMHI:s portal för datavärdskap luft.

Tabell 5

Förorening	Haltområde	Krav på kontrollförfarande (För kommun med mellan 10 000 och 249 000 invånare)	Tillämpade undantag
Kvävedioxid		Kontinuerlig mätning vid en station	
Svaveldioxid		Objektiv skattning	
Kolmonoxid		Objektiv skattning	
Bensen		Objektiv skattning	
PM ₁₀		Kontinuerlig mätning vid två stationer	
PM _{2,5}		Objektiv skattning	

B(a)P		Objektiv skattning	
Arsenik		Objektiv skattning	
Kadmium		Objektiv skattning	
Nickel		Objektiv skattning	
Bly		Objektiv skattning	

5 Beskrivning av mätstationer och mätmetodik

För tillfället utför kommunen kontinuerliga mätningar på en plats, där mäts både PM10 och NO₂. Det finns en anläggning på stadshuset tak, som mäter urbana bakgrundshalter för SO₂, O₃ och NO₂. Den är för tillfället ej aktiv. Historiskt sett har mätstationen som nu är placerad på sandviksgatan tidigare varit placerad vid Smedjegatans busshållplatser. Anledning till flytt av mätstation var en ombyggnation som skulle ske på ytan där den stod placerad.

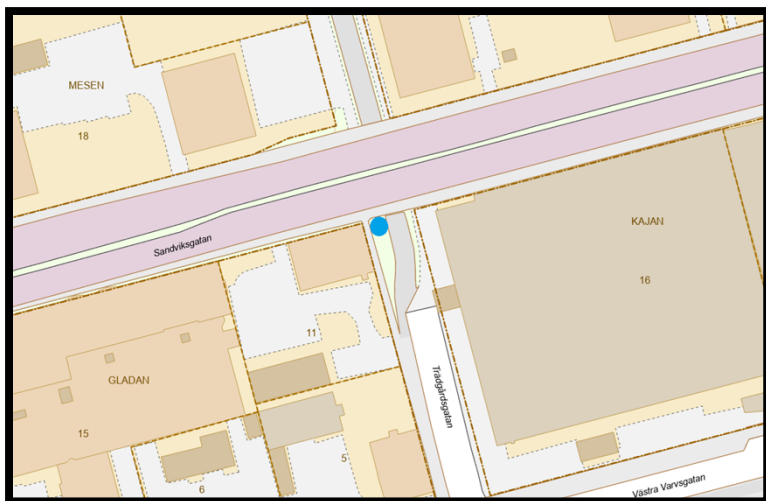
Den nya placeringen på sandviksgatan valdes då det vid tidpunkten för omlokalisering ansågs vara en av de mest exponerade platserna inom Luleå kommun. Faktorer som boende i området, byggnationer längst en längre sträcka och ÅDT togs i beaktning.

5.1 Aktiv mätning för gaturum på Sandviksgatan

På sandviksgatans mätstation övervakas halterna av NO₂ och PM10. Mätningar av NO₂ har utförts på denna plats sedan 2011. Mätning av PM10 har varit aktiv sedan 2013. NO₂-mätningar utförs av instrumentet Thermo Scientific model 41i, som bygger på tekniken kemi-luminiscens. PM10-mätningarna utförs av instrumentmodell Opsis SM200, som använder sig av Beta-Mass teknik. Principen som bestämmer massan av partiklar är baserad på en fysiklag där betastrålar dämpas när dom passerar ett tunt materiallager. Bild 4 visar med en blå punkt vart mätstationen med de båda instrumenten är placerad. Bild 5 visar placeringen av de båda instrumenten på plats.

Bild 4

Bild 5

5.2 Inaktiv mätpunkt för urban bakgrund på stadshuset tak

Belägen på stadshusets tak sitter sändare för mätning av urban bakgrund. Här mäts Bensen, NO_2 , Ozon samt SO_2 .

Bilden nedan visar vilken sträckning mätningen för urban bakgrund utförts på. Vid fortsatt mätning med samma teknik så måste en ny sträcka tas fram. Detta på grund av ett planerat bygge av ett höghus längst markerad sträcka.

Mättekniken baserar sig på en väl underbyggd vetenskaplig princip för att identifiera och mäta koncentrationer av olika gaser, differentiell optisk absorptionsspektroskopi (DOAS). När DOAS används i det ultravioletta våglängdsområdet kallas tekniken för UV-DOAS, och då används en spektrometer för att mäta ljusabsorptionen. Bild 6 visar placeringen och sträckningen av sändare och mottagare. Bild 7 visar placeringen av sändaren på plats. Bild på mottagare saknas då den ej är på plats.

Bild 6

Bild 7

6 Rutiner för rapportering och information

Luleå kommun utför mätningarna i egen regi och rapporterar själva mätdata årligen. Data för föregående år rapporteras in senast den 31 mars nästkommande år. För tillfället är det SMHI som är datavärd och mottagare av rapporteringen. I Luleå kommun är det avdelning miljö och bygg som ansvarar för rapporteringen. NO_2 mätningarnas data hanteras av Alnab AB. Noll och span-kontroller utförs lokalt av kommunen själva varje vecka, resultatet skickas till Alnab för kvalitetskontroll.

På kommunens hemsida finns länkar till PM_{10} - och NO_2 mätningarna som utförs på sandviksgatan. PM_{10} redovisas på en separat sida som underhålls av Opsis AB, med en

tidsupplösning på medelvärde per dygn. Mätningarna av NO₂ redovisas via SMHI:s luftwebb och har en tidsupplösning av 15 minuters intervaller.

7 Långsiktig mätstrategi

Mätningarna som utförs på sandviksgatan (PM10 och NO₂) kommer att fortsätta kontinuerligt. Mätstationen som är placerad på stadshusets tak utreds inför framtiden.

För närvarande kan vi se en ökande trend för partiklar inom det område där vi utför kontinuerliga mätningar (Figur 2). Vad gäller NO₂ för samma område så ser vi en nedåtgående trend (Figur 1). Detta resulterar i att vi ser ett behov av att utöka antalet mätpunkter. Utredning för etablerande av en ny kontinuerlig mätpunkt pågår. För att bygga en bättre översikt och förståelse om hur det ser ut i verkligheten, så planeras även indikativa mätningar. De områden som enligt prognosberäkningar påvisat halter som kan riskera överskrida MKN, utreds för placering av indikativa mätningarna. Indikativa mätningar planeras därför att utföras under 2026.

Tabell 6 nedan visar planering för mätningar under de kommande åren som omfattas av denna strategi. De ämnen som listas är de som är mest relevanta för Luleå kommun och utlämnade ämnen anses inte ligga i riskzon för överskridande.

Tabell 6

Luftförorening	2026	2027	2028
NO ₂	Kontinuerlig mätning vid mätstationen sandviksgatan. Ny mätpunkt för NO ₂ under utredning.	Kontinuerlig mätning vid mätstationen sandviksgatan. Etablerande av ytterligare mätpunkt av NO ₂ genomförd och i drift.	Kontinuerlig mätning vid mätstationen sandviksgatan. Kontinuerliga mätningar vid ytterligare mätpunkt för NO ₂ .
PM10	Kontinuerlig mätning vid mätstationen sandviksgatan. Ny mätpunkt för PM10 under utredning.	Kontinuerlig mätning vid mätstationen sandviksgatan. Ny mätpunkt för PM10 genomförd och i drift.	Kontinuerlig mätning vid mätstationen sandviksgatan. Kontinuerliga mätningar vid ytterligare mätpunkt för PM10.
PM2,5	Utvärderas via nationell modellering. Indikativa mätningar för PM 2,5 under utredning.	Utvärderas via nationell modellering. Eventuellt komplettering med indikativa mätningar.	Utvärderas via nationell modellering. Eventuellt komplettering med indikativa mätningar.

--	--	--	--

7.1 Upprättande av förebyggande luftkvalitetsstrategi (FLIS)

Luleå kommun placerar sig över den ÖUT för PM10 under 2024. Det resulterar i att en förebyggande luftkvalitetsstrategi (FLIS) kommer arbetas fram. Arbetet påbörjades under 2025 och planeras att färdigställas under 2026. Syftet med en FLIS är att förhindra ett överskridande av MKN i de fall där ett sådant scenario riskerar att inträffa.

Bilaga 1 - Trender för halter av NO₂ och PM₁₀ i gaturum

Luleå kommun har vid olika tillfällen och tidsperioder mätt föroreningar i luften. Nedan i tabell 1 och 2 redovisas resultatet av mätningarna. Detta täcker ämnena kvävedioxid (NO₂) samt partiklar (PM₁₀), där kommunen har ansvar för kontrollen. Rödmarkerade siffror visar det högsta värdena för varje ämne.

Tabell 1

NO ₂	Årsmedel (MKN 40ug/m ³)	Ant. Dygn >60 (MKN 7)	Ant. Timmar >90 (MKN 175)	Max timme (ug/m ³)
2011	15,46	9	75	182,65
2012	-	-	-	-
2013	18,74	7	93	214,11
2014	15,89	8	140	275,02
2015	11,61	1	25	126,00
2016	11,95	6	28	118,25
2017	14,46	4	30	124,46
2018	14,15	3	13	124,22
2019	11,81	1	0	84,80
2020	9,06	0	0	68,38
2021	-	-	-	-
2022	10,70	0	24	120,9
2023	10,04	1	11	174,96
2024	8,56	0	4	170,75

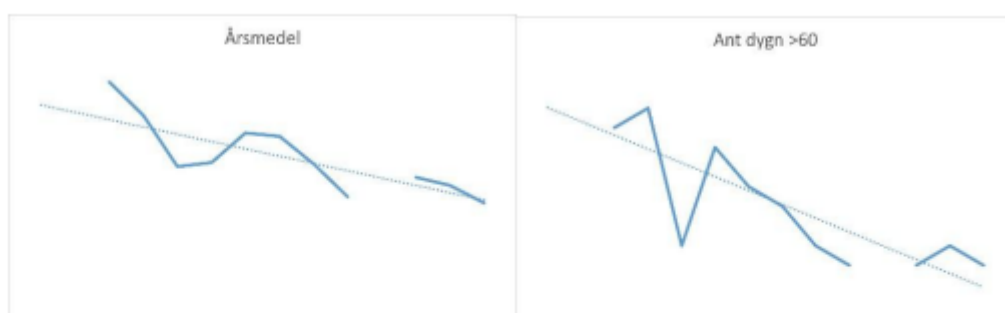
Tabell 2

PM 10	Antal dygn >50 (MKN 35ggr)	Årsmedel (MKN 40ug/m ³)	Max dygnsvärde (ug/m ³)
2013	9,00	13,40	67,10
2014	21,00	17,53	115,60
2015	8,00	12,41	116,60
2016	8,00	12,33	128,00
2017	14,00	14,71	162,00
2018	13,00	15,48	100,70
2019	11,00	14,00	145,50
2020	0,00	8,39	37,10
2021	-	-	-
2022	22,00	20,14	188,30
2023	20,00	17,32	152,00
2024	30,00	19,00	186,00

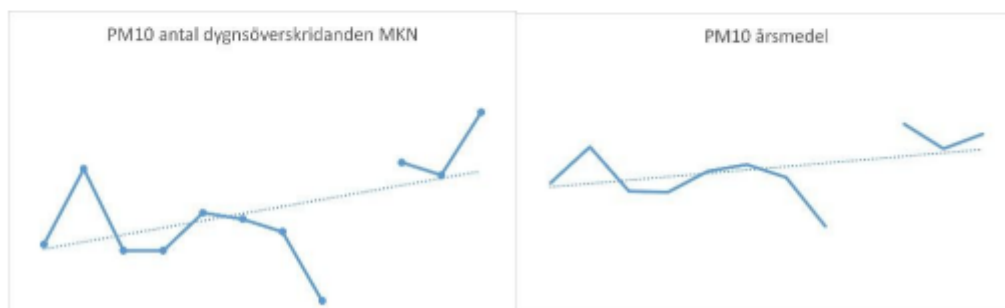
Trendlinjer för NO₂ och PM10

Nedan i figur 1 och 2, redovisas trendlinjer för NO₂ samt PM10 vid mätstationen på sandviksgatan. Sträckningen i tid för NO₂ är 2011–2024 och sträckningen för PM10 är 2013–2024. Värt att notera är avsaknad av mätdata för ett fåtal år. Beroende på vilken data de åren uppmätte, så skulle linjerna kunna skilja sig aningen från detta resultat. Även om de sannolikt skulle visa samma trend vad gäller stigande och fallande för respektive ämne.

Figur 1
NO₂

Figur 2
PM10

Miljö- och byggnadsnämndens årsuppföljning 2025

Ärendenr A 2026-3

Miljö- och byggavdelningens förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att godkänna årsuppföljning av verksamhetsplan samt årsuppföljning av internkontrollplan.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och byggavdelningen har utifrån kommunens anvisningar sammanställt en årsberättelse innehållande färgsättning och analys av nämndens mål, ekonomiskt utfall och analys samt resultat av genomförda interna kontroller.

Efter beslut i miljö- och byggnadsnämnden lämnas underlagen till kommunstyrelseförvaltningen som sammanställer Luleå kommuns årsredovisning som beslutas av kommunfullmäktige i april 2026.

Bedömningen för nämndens mål baseras på bedömning av planerade och genomförda aktiviteter, utfall på måtetal samt den samlade bedömningen av de i målen underliggande verksamhetsmålen.

Den samlade bedömningen av nämndens mål för 2025 är att huvuddelen av målen bedömts i hög grad uppfyllda. Kommentarer/analys finns att läsa under respektive mål i rapporten.

Nämndsmål	Bedömning
Välfungerande vardag för alla	
Stärkt service- och kvalitetsstruktur	
Digitalisering och ny teknik	
Vårt kärnuppdrag	
Mer Luleå för Luleåbor	
Stöd i tidiga skeden	
Hållbar utveckling	
Samverkan	
Arkitektur, form och design	
Kompetensförsörjning	
Självförsörjning	
Trygg i Luleå	
Sund konkurrens	

Trygghet	●
Ökad resiliens	●
Klimatsmart och naturpositiv	
Vårt kärnuppdrag	●
God folkhälsa och rena miljöer	●
Uppmuntra hållbara val	●
Rådgivning	●
Blomstrande näringsliv	
Främjande och pedagogisk myndighetsutövning	◐

Avdelning miljö och bygg redovisar för helåret en negativ avvikelse mot budget med 0,5 mkr. Underskotten beror enbart i att bostadsanpassningen, som ej går att styra då det är en laglig rätt att få bidrag om man uppfyller kraven. Totalt visade bostadsanpassningen ett underskott på 1,2 mkr på helår. Övriga kostnader och intäkter till avdelningen har legat på en bra nivå och avdelningen har arbetat hårt för att få in intäkter som ger ett bättre resultat.

Verksamhetens genomförda internkontroller under året följs upp i sin helhet i årsuppföljningen, se bilaga. Verksamhetens sammanvägda bedömning av den interna kontrollen är att den varit ändamålsenlig. Flertalet kontrollmoment fortsätter i internkontrollplanen för 2026 för fortsatt uppföljning.

Avdelning miljö- och bygg föreslår miljö- och byggnadsnämnden besluta att godkänna redovisning och analys av nämndens mål 2025 inklusive ekonomiskt utfall och slutredovisning av internkontrollplan.

Beslutsunderlag

- Årsuppföljning 2025
- Bilaga 1 Personalbokslut 2025
- Bilaga 2 Årsuppföljning - intern kontroll 2025

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret
 Ledningsgruppen infrastruktur och serviceförvaltningen exkl. avdelningschef miljö och bygg.

Årsuppföljning 2025

Miljö- och byggnadsnämnd

Innehållsförteckning

1 Uppdrag	3
2 Året som gått (att göra).....	4
3 Framtiden.....	5
4 Personalstatistik.....	6
5 Interkontroll	7
6 Ekonomisk redovisning.....	9
6.1 Driftsredovisning	9
6.1.1 Kommentarer till driftsredovisning	9
6.2 Investeringsredovisning	10
6.2.1 Kommentarer till Investeringsredovisning.....	10
7 Måluppföljning inledning	11
8 Bedömning måluppfyllning.....	11
9 Analys måluppfyllelse	12
9.1 Prioriterad område - Valfungerande vardag för alla.....	12
9.1.1 Stärkt service- och kvalitetsstruktur.....	12
9.1.2 Digitalisering och ny teknik	13
9.1.3 Våra kärnuppdrag.....	13
9.2 Prioriterat område - Mer Luleå för fler luleåbor	13
9.2.1 Stöd i tidiga skeden	14
9.2.2 Hållbar utveckling	14
9.2.3 Samverkan	14
9.2.4 Arkitektur, form och design.....	15
9.2.5 Kompetensförsörjning.....	15
9.2.6 Självförsörjning	15
9.3 Prioriterat område - Trygg i Luleå	16
9.3.1 Sund konkurrens	16
9.3.2 Trygghet	16
9.3.3 Ökad resiliens.....	16
9.4 Prioriterat område - Klimatsmart och naturpositiv	17

Mer skyddad och tillgängliggjord natur för fler ekosystemtjänster och ett ökat friluftsliv.	17
Miljö och byggnadsnämnden har beslutat om fyra mål till ovan nämnt prioriterat område .	17
9.4.1 Våra kärnuppdrag.....	17
9.4.2 God folkhälsa och rena miljöer	17
9.4.3 Uppmuntra hållbara val	18
9.4.4 Rådgivning.....	18
9.5 Prioriterat område - Blomstrande näringsliv	18
9.5.1 Främja pedagogisk myndighetsutövning	18

1 Uppdrag

Avdelning miljö och bygg arbetar för att Luleå kommun ska ha en väl fungerande, tillgänglig och hållbar samhällsstruktur som håller hög estetisk kvalitet både i staden och på landsbygd.

Med lagstiftningen som grund utför avdelningen tillsyn och prövning inom miljö, byggande, bostadsanpassning, livsmedel, hälsoskydd, tobak/alkohol, receptfria läkemedel mm. Allt i syfte att säkra en hållbar utveckling och våra medborgares hälsa och välbefinnande. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar att förvalta naturen väl.

Avdelningen arbetar också aktivt i samhällsbyggnadsprocessen. Från idé till genomförande krävs en god samordning och samverkan för tydlighet i processer och hög kvalitet i det som tillkommer i vår kommun. I det arbetet handlar det mycket om att ha en röd tråd från vår vision till den översiktliga planeringen ned till detaljplan och bygglov och verka för att ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet vägs in i bedömningarna.

I avdelningen ansvarar vi även för bostadsanpassning, Fairtrade, energi- och klimatrådgivning samt VA-rådgivning.

Vi hjälper våra kunder så det blir lätt att göra rätt – tillsammans tar vi ansvar för en hållbar framtid

2 Året som gått

2025 har varit ett år med flera viktiga händelser som påverkat vårt arbete. Under 2025 har avdelningen arbetat nära ett flertal aktörer för att genomförandet av den gröna industriomställningen ska kunna hända. Flera stora och komplexa bygglov har beslutats, avdelningen har yttrat sig i flera stora tillståndprocesser och deltagit i arbetet i den infrastruktur som behöver byggas.

Utöver det så har året också präglats med flertalet större lagstiftningsförändringar som medfört förändrade arbetssätt och omställning inom flera processer. 1 juli började "Möjligheternas byggregler" att gälla. Möjligheternas byggregler syftade till att skapa ett modernt, flexibelt och funktionsbaserat regelverk som främjar innovation, ansvarstagande och kostnadseffektivt byggande – utan att tumma på samhällets krav på säkerhet och kvalitet. Utöver det kom förändringar i Plan- och bygglagen från 1:a december som syftade till att göra bygglovsreglerna enklare, mer överskådliga och flexibla – samtidigt som skyddet för kulturmiljöer, totalförsvaret och andra särskilt viktiga områden förstärktes. 1:a juni infördes även möjligheten med gårdsförsäljning av alkohol.

Avdelningen har under några år sett en trend på en ökning av inkommande remisser som man vill ha kommunens syn på. Dessa kan ofta vara väldigt omfattande och kräver mycket resurser för att kunna svara på och lyfta fram viktig kunskap inför eventuella beslut.

I vårt arbete med att göra det lätt för våra kunder att göra rätt och ta ansvar för en hållbar framtid har vi genomfört flera insatser. Avdelningen har genomfört två kundresor inom bygglov och serveringstillstånd tillsammans LTU Business i syfte att få en analys om vart våra kunder ser att vi kan utveckla våra processer. Det har gett oss verktyg att lägga fokus på nästa steg i vårt serviceinriktade myndighetsarbete. Avdelningen ser en tydlig förbättring i dialogen med våra medborgare och företag, viljan att vägleda i svåra processer och mod att testa nya arbetssätt.

Arbetet med luftvård inom kommunsverige förstärks genom ny lagstiftning. Att arbete med bra luftkvalitet är viktigt och en bra planering och förändrade arbetsprocesser kan göra stor skillnad i vardagen. Miljö- och byggnadsnämnden har under 2025 gett avdelningen miljö och bygg i uppdrag att ta fram en "Förebyggande Luftkvalitetsstrategi" som är ett kommunalt verktyg för att arbeta långsiktigt med att förbättra och säkra luftkvaliteten.

Patrik Wallgren
Miljö- och byggchef

3 Framtiden

Omvärldsläget kommer att påverka kommunerna framåt på olika sätt. Fokus ligger mycket på säkerhetsskydd och informationssäkerhet, krisledning och att klara snabba svängningar utifrån oförutsägbara händelser. Avdelningen miljö och bygg lägger fokus på att stå stabilt i en allt mer osäker omvärld och fokusera på att fortsätta leverera nytta i våra processer.

Bostadsbyggandet har fortfarande inte tagit fart efter några år med lågt byggande. Samtidigt kvarstår behovet av attraktiva bostäder som möjliggör befolkningstillväxt och förverkligandet av kommunens långsiktiga mål. Utmaningen blir att få aktörer att känna att deras ekonomiska kalkyler går ihop, att bostadsbyggandet följer behovet och att får en variation som lockar många till vår kommun. Detta kräver en flexibel organisation som kan anpassa sig efter svängningar men samtidigt hålla fast vid ambitionen att Luleå ska växa hållbart.

Samhällsutvecklingen är mer komplex än tidigare. Framtida lösningar kräver att kommunen arbetar tätare tillsammans med näringsliv, akademi, regionala aktörer och andra myndigheter. Miljö- och byggavdelningen kommer därför att stärka sin roll som samordnande aktör inom områden som miljöprövning, planering, tillsyn och tillståndsgivning. En nyckel till framgång blir att arbeta mer i gemensamma processer, tidigt föra samman rätt kompetenser och vidareutveckla samverkan inom internt och externt.

Den gröna industriomställningen är viktig för landet, regionen och kommunen. Den kommer att skapa arbetstillfällen, skapa en grönare framtid och ge konkurrensfördelar. Förändringen kommer även påverka nuvarande strukturer och där har vi en viktig roll att tillsammans göra påverkan på närmiljön och våra medborgare så bra som möjligt

Kampen om arbetskraften är fortsatt en utmaning, både nationellt och regionalt. För att möta framtidens kompetensbehov behöver avdelningen arbeta långsiktigt med att attrahera, utveckla och behålla medarbetare.

4 Personalstatistik

Detta är en sammanfattning från den bilagda rapporten "personalbokslut 2025" där det finns mer information att läsa.

Verksamheter som ligger inom miljö- och byggnadsnämndens ansvarsområde hade vid årets slut 63 tillsvidareanställda (50 kvinnor och 13 män) och totalt 68 anställda (54 kvinnor och 14 män). En majoritet av medarbetarna befinner sig i åldersspannet 35–54 år. Medelåldern har minskat till 44,9 år jämfört med föregående års 46,6 år. Verksamheten är nu fullt bemannad.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för avdelningen miljö och Bygg har ökat med cirka 1,5 procentenheter jämfört med 2024. Det är framför allt långtidssjukfrånvaron som påverkar statistiken då den står för en betydande del av frånvaron.

Förvaltningen har fokus på det främjande och förebyggande arbetsmiljöarbetet i samverkan mellan chefer, fackliga och skyddsombud. I den bilagda rapporten "Personalbokslut 2025" (bilaga 1) finns mer detaljer och tabeller.

5 Interkontroll

Internkontrollen syftar till att säkerställa att den interna styrningen fungerar så att följande mål kan nås;

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer

Varje nämnd och styrelse (I detta fall avdelningen miljö och bygg för Luleå kommun) har ansvar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten. En tydlig och stabil intern kontroll bidrar till att verksamheten når sina mål, att rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och att verksamheten efterlever lagar och regler. Respektive nämnd/bolagsstyrelse har ansvar för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska se till att:

- Det finns en rutin som bygger på denna riktlinje
- Årligen besluta om internkontrollplan
- Resultat av utförd granskning utifrån internkontrollplan sammanställs i samband med delårsrapportering och vid avvikelser besluta om eventuella åtgärder och ansvar
- I samband med årsrapporteringen redovisa en beslutad rapport, till kommunstyrelsen, där resultat av granskningen sammanfattas. I denna rapport ingår även en samlad bedömning om hur nämndens/bolagets interna kontroll fungerar

Den interna styrningen och kontrollen är god när alla i verksamheten ingående processer fungerar som avsett och tillgodoser behov. Den interna kontrollen sker genom att säkerställa att de ingående processerna fungerar.

De kontrollmoment som av verksamhet, förvaltning och nämnd efter genomförda riskanalyser och riskbedömningar (sannolikhet/konsekvens) valts ut bildar beslutsunderlaget för den interna kontrollplanen för nästkommande år. Utöver de kontrollmoment som förvaltning och nämnd valt ut tillkommer de obligatoriska kontrollmomenten som kommunstyrelsen ålägger nämnden.

Under 2025 har nämndens internkontrollplan omfattat sju kontrollmoment. Resultatet i kontrollmomenten av internkontrollplanen 2025 är tillfredsställande, fyra avvikelser i kontrollmomenten är noterad varav en bedöms som ej accepterat värde. Avvikelsen handlar om att tilldelade medel för vidtagande av åtgärder för bostadsanpassning återigen inte täcker behovet och att detta kan ge konsekvenser för den övriga verksamheten.

Nuvarande status inklusive detaljer gällande det pågående arbetet för kontrollmomentet finns att läsa i rapporten "Årsuppföljning 2025 Internkontroll MBN".

Den interna kontrollplanen för 2026 har fastställts i samband med nämndens beslut av verksamhetsplanen för nästkommande verksamhetsår.

Rutinen för den interna kontrollen i helhet finns beskriven i tillämpningsanvisningen för Infrastruktur- och serviceförvaltningen, vilken är gällande för både infrastruktur- och

servicenämnden och miljö- och byggnadsnämnden. Tillämpningsanvisningen bygger på kommunens riktlinjer för internkontroll och ses över årligen.

Verksamhetens sammanvägda bedömning av den interna kontrollen är att den fungerar tillfredsställande.

Nedan följer en tabell över vilka bedömningar som är gjorda

Riskområde	Kontrollmoment	Status	Bedömning
Hantera administration och juridik	Undersöka behovet och möjlighet till säkerhetsklassning	✓	
Hantera ekonomi	Säkerställa att vi får betalt enligt gällande taxa	✓	
Hantera ekonomi	Kostnadsneutral bostadsanpassning	✓	
Hantera Hr	aktivitet som stöder kompetensförsörjning	✓	
Tillhandahålla IT-stöd	Kontroll av behörigheter i olika verksamhetssystem	✓	
Styrprocess	Återrapportering av principiellt viktiga beslut	✓	
Styrprocess	Demokrati och insyn	✓	

Målvärde uppnått

Nära målvärdet

Ej accepterat värde

6 Ekonomisk redovisning

6.1 Driftsredovisning

	Utfall 2025	Budget	Resultat
3 - INTÄKTER/INKOMSTER	29 294 525	28 591 521	703 004
4 - KOSTNADER/UTGIFTER	-12 171 173	-9 330 000	-2 841 173
5 - KOSTNADER FÖR ARBETSKRAFT	-42 157 002	-44 522 351	2 365 348
6 - ÖVRIGA VERKSAMHETSKOSTNADER	-3 701 012	-3 106 995	-594 017
7 - ÖVRIGA VERKSAMHETSKOSTNADER	-3 516 157	-3 403 224	-112 933
8 - RR:s ÖVR INTÄKTER O KOSTNADER	-60		-60
Resultat miljö-och byggnadsnämnden	-32 250 880	-31 771 049	-479 831

6.1.1 Kommentarer till driftsredovisning

Miljö och bygg visar för året upp en negativ avvikelse på 0,5 Mkr

Intäkter 2025

Under slutet på året kom intäkterna som är direkt kopplad till den gröna omställningen. Bland annat fakturerades SSAB med 4,3 mkr. Detta är en bidragande orsak till den höga omsättningen för bygglov.

Verksamhet	Utfall	budget	Avvikelse budget
Bygglov	-18,3 Mkr	-14,8 Mkr	-3,5 Mkr
Hälsoskydd	-2,5 Mkr	-4,3 Mkr	1,8 Mkr
Livsmedel	-1,4 Mkr	- 2,2 Mkr	0,8 Mkr
Miljöskydd	-4,6 Mkr	-4,8 Mkr	0,2 Mkr
Alkohol	-1,9 Mkr	-1,8 Mkr	-0,1 Mkr
Totalt	-28,8 Mkr	-28,0 Mkr	-0,8 Mkr

Den negativa avvikelsen för hälsoskydd beror framförallt på att lägre timavgifter än vad som planerades -1,3 Mkr mot budget och -0,6 Mkr mot i fjol vilket i sin tur beror på lägre inkommande förfrågningar en väntat. I övrig, för hälsoskydd beror avvikelsen mot budget på mindre ansökningar/anmälningar för enskilda avlopp än det som var beräknat -0,3 mkr.

Personalkostnader

Personalkostnaderna för avdelningen är ca 2,4 Mkr lägre än vad budgeten var (0,9 lägre än i fjol). Personalkostnaderna är lägre för alla sektioner och beror bland annat på svårigheten att rekrytera personal med erfarenhet och att vissa vakanser är svårare att ersätta som gör att rekryteringstiden ibland drar ut på tiden.

Bostadsanpassning

konto	Utfall 2025	Budget 2025	Avvikelse budget
Bostadsanpassning	7,0 Mkr	5,8 Mkr	1,2 Mkr

Ytterligare ett år är bostadsanpassningen underfinansierad. Under 2025 var avvikelsen mot budget 1,2 Mkr. Över de senaste åren har bostadsanpassningen redovisat ett underskott mellan 0,5 Mkr till 2 Mkr.

Sammanfattning

Avdelning gör ett negativ resultat 0,5 Mkr. Detta trots att omsättning överstiger budget med 0,7 Mkr och att personalkostnaderna 2,4 mkr lägre än vad budget är. Kostnaderna för bostadsanpassning överstiger dock budget med ca 1,2 Mkr. Kostnader för reparationer, då mestadels för luftvård, under året överstiger budget med 0,3 Mkr övriga kostnader överstiger budget med ca 1,5 Mkr.

6.2 Investeringsredovisning

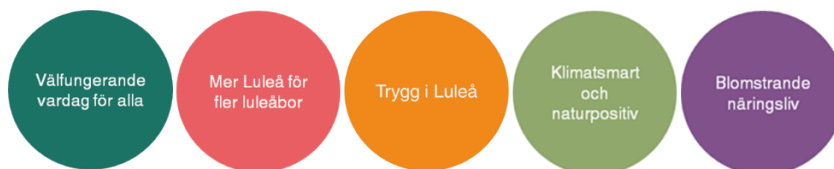
Mkr	Utfall 2025	Budget 2025	Utfall 2024	Avvikelse budget
Nettoredovisning	0	0,5	0	0,5

6.2.1 Kommentarer till Investeringsredovisning

Det planerade inköpet av luftmätningssutrustning och 0,2 Mkr har skjutits upp och förväntas ske under 2026. Investeringen beror på nya lagkrav kring luftvård som kommer att falla på plats 2030.

7 Måluppföljning inledning

Kommunkoncernen har **fem prioriterade områden** och **tilläggsuppdrag** på väg till visionen om framtidens Luleå 2040 då vi ska vara 100 000 Luleåbor, ha noll klimatpåverkan, ha ökat med 5 000 nya jobb och ha en 100% fungerande vardag.

Kommunfullmäktiges prioriterade områden visar hur kommunen valt att gruppera insatser för att uppnå den politiska viljeinriktningen och utveckla verksamheten. Nämnder och bolag samverkar till framdrift inom de prioriterade områdena med utgångspunkt i den ansvarsfördelning som regleras i reglementen och ägardirektiv.

De prioriterade områdena med tillhörande effekter följs upp i delårsuppföljning och årsuppföljning och måluppfyllelsen är en del vid bedömningen om kommunen uppnått god ekonomisk hushållning i verksamheten.

8 Bedömning måluppfyllning

Nedan följer de nämndens mål och bedömning av dess uppfyllelse.

Nämndsmål	Bedömning
Valfungerande vardag för alla	
Stärkt service- och kvalitetsstruktur	
Digitalisering och ny teknik	
Vårt kärnuppdrag	
Mer Luleå för Luleåbor	
Stöd i tidiga skeden	
Hållbar utveckling	
Samverkan	
Arkitektur, form och design	
Kompetensförsörjning	
Självförsörjning	
Trygg i Luleå	
Sund konkurrens	
Trygghet	
Ökad resiliens	
Klimatsmart och naturpositiv	
Vårt kärnuppdrag	
God folkhälsa och rena miljöer	
Uppmuntra hållbara val	

Rådgivning	
Blomstrande näringsliv	
Främjande och pedagogisk myndighetsutövning	

9 Analys måluppfyllelse

9.1 Prioriterad område - Valfungerande vardag för alla

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommunkoncerns välfärd och service ska ligga i nationell framkant. Kommunkoncernen ska leverera en hög kvalitet och effektivitet i utbildning, omsorg, myndighetsutövning och samhällsservice.

Effekter som kommunfullmäktige vill se inom det prioriterade området;

- De som bor, verkar och vistas i Luleå ska vara nöjda med kommunkoncernens tjänster och service
- Kvaliteten inom utbildning, omsorg, myndighetsutövning och samhällsservice ska tillhöra de bästa i landet
- Mer välfärd för varje skattekrona

Miljö och byggnadsnämnden har beslutat om tre mål till ovan nämnt prioriterat område

9.1.1 Stärkt service- och kvalitetsstruktur

Resultatet från Nöjd Kund Index (NKI) visar glädjande en positiv utveckling för avdelningens verksamhet. Tre av de fyra områdena som mäts har visat på en förbättring i jämförelse med föregående år. Trots detta fortsätter avdelningen att aktivt utveckla våra processer. Vi har bland annat rekryterat nya funktioner för att förbättra dialogen i tidiga skeden, vilket förväntas stärka vår tillgänglighet och service gentemot kunderna.

Ett antal e-tjänster har implementerats under året. Nyttjandet av E-tjänsterna har ökat från 55 % år 2024 till 61 % i år, målet var 60 %. Andel kompletta ärenden, vid ansökan, gällande plan och bygglagen har minskat något under året, från 55% till 50% (målet för året var 60 %). En förklaring är ökad komplexitet av inkomna ärenden med tanke på "den gröna omställningen"

Vi prioriterar personlig kontakt och platsbesök inför ansökningar. Bland annat finns det möjlighet att komma i direktkontakt med avdelning och sektionschefer. På kommunens hemsida finns mailadress och direkttelefonnummer presenterat vilket syftar till att underlätta kontakten med verksamheten.

Kundresan som genomförts inom två verksamheter används fortsatt som underlag för utveckling. Vi arbetar med uppdaterade mallar och rutiner för ansökningsprocesser, har utökat samarbetet med andra avdelningar inom kommunen – exempelvis Evenemangslotsen och räddningstjänsten – samt utvecklat arbetssätt för att fatta beslut som är lättbegripliga och mer gynnsamma för företagarna.

Från och med 1 december ändrades Plan- och bygglagen vilket kommer att kräva utveckling av nya e-tjänster.

Mätetal	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025
Andel ärenden inom plan och bygglagen som är kompletta vid ansökan	55%	50%	60%
NKI enligt insikts mätning	71	70	74
Andel ansökningar och anmälningar via våra e-tjänster	55%	61 %	60%

9.1.2 Digitalisering och ny teknik

Avdelningen har påbörjat arbetet med att integrera AI i det dagliga arbetet. Flera medarbetare har deltagit i både kommunens AI-föreläsningar och externa workshops för att fördjupa sina kunskaper om möjligheterna med AI. Arbetet med att inspireras kring AI-tjänster har fortsatt under året och ses som en viktig del i att arbeta smartare och mer effektivt. Bland annat har vi sett hur Nacka och Falkenberg har jobbat med frågan. Avdelningen har som ambition att fortsätta utforska möjligheterna med AI som verktyg och försöka få det som ett naturligt verktyg i vardagen.

Samtidigt har vi fortsatt att testa befintliga AI-stöd, såsom Copilot och SVEA. Verksamheten utreder även behovet av ett nytt verksamhetssystem för den fortsatta utvecklingen. Under våren och hösten har planering inför behovsinventeringen genomförts, och flera workshop med representanter från hela avdelningen hölls under hösten.

9.1.3 Våra kärnuppdrag

Under december fattade nämnden beslut om tillsynsplaner för 2026. Beslutet omfattade miljö, hälsoskydd, livsmedel, alkohol och bostadsanpassning. Under 2025 genomfördes besök enligt de planer som fattades för året.

Avdelningen har under året upplevt en ökad efterfrågan på olika typer av remisser, särskilt kopplat till verksamhetstillstånd inom den gröna omställningen men även utifrån flera föreslagna lagändringar. Den kommande lagstiftningen inom Plan- och bygglagen innebär att både vi och våra byggaktörer behöver kompetensutvecklas för att möta nya krav i samhällsutvecklingen.

9.2 Prioriterat område - Mer Luleå för fler luleåbor

Det prioriterade områdets syfte är att **möjliggöra industrins omställning i rätt takt och driva på för en hållbar tillväxt** och samhällsomställning med kulturen som drivkraft. Inflyttningen till Luleå ska öka väsentligt och livet mellan husen ska utvecklas. **Invånare ska känna sig delaktiga i samhällsomställningen och ha möjlighet att bidra.**

Effekter som kommunfullmäktige vill se inom det prioriterade området;

- Möjliggöra för industrins etablering i Luleå enligt den tidsplan som industrin driver

- Ett bostadsbyggande som möter behoven och som ökar möjligheten att bo i landsbygderna
- Luleåborna tycker att samhällsomställningen är positiv och att de kan påverka utvecklingen av Luleå
- Luleåborna är nöjda med Luleå och rekommenderar andra att flytta hit
- Fler unga kan tänka sig välja Luleå som bostadsort
- Så snabbt som möjligt nå en befolkningstillväxt på i snitt 1200 personer per år
- Luleås kulturliv och gestaltade livsmiljöer är uppskattade av luleåborna och erkända nationellt och internationellt

Miljö och byggnadsnämnden har beslutat om sex mål till ovan nämnt prioriterat område

9.2.1 Stöd i tidiga skeden

Efterfrågan på stöd kring krav och viktiga frågor i olika ärenden har ökat under året. För att möta detta har verksamheten rekryterat två nya funktioner inom miljö och bygg, med syftet att stärka processerna i tidiga skeden. Dessa funktioner ska fungera som ett aktivt stöd för att göra det lätt att göra rätt, samt guida aktörer och medborgare i deras frågor. Hög tillgänglighet till dessa funktioner är avgörande. Under de första halvår som de nya funktionerna har funnits i verksamheten har vi tagit flera kliv i att underlätta den tidiga kontakten in till avdelningen. Värdet av de nya funktionerna har setts både i våra interna processer men även med våra företag och medborgare.

9.2.2 Hållbar utveckling

För att nå ambitiösa hållbarhetsmål – både nationellt och lokalt – krävs en ökad kraftsamling för en hållbar samhällsutveckling. Genom att arbeta nära våra aktörer kan vi tillsammans ta ansvar för en utveckling som är gynnsam både på kort och lång sikt. Inom våra rådgivande områden, exempelvis energi, klimat och VA, har vi också möjlighet att stödja aktörer i att göra hållbara val.

Lagstiftningen spelar en central roll i detta arbete. **Miljöbalken**, vars syfte är att främja en hållbar utveckling, innehåller hänsynsregler som vägleder verksamhetsutövare att använda bästa möjliga teknik, välja lämpliga platser och hushålla med resurser. Genom att tillämpa principer som **kretsloppsprincipen** och **hushållningsprincipen** minskar vi behovet av att förbruka ändliga naturresurser och främjar återanvändning och återvinning.

Även **Plan- och bygglagen (PBL)** bidrar genom att styra den fysiska planeringen mot långsiktigt hållbara lösningar. Genom krav på miljöbedömningar och samordning med miljöbalken kan kommuner säkerställa att nya byggprojekt tar hänsyn till ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter

Under året har avdelningen genomfört åtgärder gällande energi och klimat samt va-rådgivning.

9.2.3 Samverkan

Avdelningen har under året varit aktiv i att erbjuda prao- och praktikplatser, med totalt 6 platser. Detta ses som ett sätt att visa upp kommunen som arbetsgivare och samtidigt ge möjlighet att testa potentiella framtida medarbetare.

Samarbetet med både interna och externa aktörer pågår ständigt. Ett konkret arbete gjordes under året tillsammans med organisationen Byggföretagen tillsammans med ett antal företagsrepresentanter, för att ha en proaktiv dialog med förslag på förenklade rutiner. Ett konkret resultat är en ny rutin för arbetsbodar i byggprojekt, som minskar kostnader och förenklar hanteringen av tillfälliga byggnationer. Förändring mottogs positivt.

Inom luftvård har ett internt samarbete påbörjats. Under 2026 behöver fler involveras eftersom nya miljökrav kommer att börja gälla 2026.

Nationell samverkan har skett tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner samt andra kommuner. Fokus har varit på förberedelser inför den nya lagstiftningen som trädde i kraft den 1 december. Utöver detta har nätverksmöten hållits inom Nyckeltal i Norr som är ett samarbete med kommuner i norra Sverige, inom miljö- och byggområdet. Dessa sammanhang är viktiga och hjälper oss att bygga ny kunskap, dela goda exempel och tillsammans rusta oss för olika förändringar.

9.2.4 Arkitektur, form och design

Arbetet med att ta fram en arkitekturpolicy pågår. Policyn är ett strategiskt verktyg för att skapa en gemensam målbild för hur Luleås stadsbygd, landsbygd och skärgård ska utvecklas över tid – både estetiskt, funktionellt och hållbart.

En viktig del i det fortsatta arbetet är att förankra förslaget med externa aktörer, såsom byggaktörer, arkitekter och fastighetsutvecklare, samt med politiken. Genom dialog och samverkan kan vi säkerställa att policyn blir relevant, användbar och förankrad i verkligheten.

Arkitekturpolicyn innehåller vägledning i hur vi tillsammans kan skapa attraktiva, inkluderande och hållbara miljöer. Arbetet har stärkts upp med en studentmedarbetare som kommer att fokusera på att göra arbetet klart för politiskt beslut.

9.2.5 Kompetensförsörjning

Under slutet av året beslutade kommunstyrelsen om en kompetensförsörjningsstrategi för kommunen. Avdelningen kommer att följa strategin och de nyckeltal som tas fram inom ramen för arbetet. Under hösten har fokus legat på friskfaktorer, baserat på prioriteringar från den genomförda OSA-undersökningen. Särskild vikt har lagts vid frågor som rör återhämtning samt prioritering och arbetsbelastning. Avdelningens arbetsmiljö upplevs väldigt positiv och i uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet ser man tydligt att vi arbetar med frågan på ett väldigt bra sätt.

9.2.6 Självförsörjning

Avdelningen Miljö och Bygg har i nämndens beslutade verksamhetsplan en tydlig målsättning att bidra till god självförsörjning och en långsiktigt hållbar livsmedelsproduktion. En central del i detta arbete har under året varit att värna om brukningsvärd jordbruksmark – en resurs som är avgörande för både livsmedelsförsörjning, biologisk mångfald och klimatanpassning.

Att ta jordbruksmark i anspråk för andra ändamål måste alltid ske med stor respekt för den nuvarande markanvändningen. Det kräver tydliga strategiska vägval och noggranna avvägningar i varje enskilt ärende. Här spelar både miljöbalken och plan- och bygglagen (PBL) en viktig roll.

Genom att tillämpa lagstiftningen konsekvent och med ett långsiktigt perspektiv kan vi bidra till att säkra både dagens och framtidens behov av livsmedel, samtidigt som vi skyddar

viktiga ekosystemtjänster och landskapsvärden. Under året har ett antal beslut fattats som har byggt på en tydlig bedömning där varje ärende har unika förutsättningar.

9.3 Prioriterat område - Trygg i Luleå

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska fortsätta att vara en **trygg plats att leva och bo på**. Kommunkoncernen ska stärka det **lokalt brottsförebyggande arbetet, förhindra organiserad brottslighet och klara att hantera störningar i samhället**.

Effekter som kommunfullmäktige vill se inom det prioriterade området;

- En positiv utveckling av den sociala hållbarheten i Luleå med fokus på trygghet, säkerhet och förutsättningar för barn och unga
- Ett systematiskt brottsförebyggande arbete i samverkan för att minska brottslighet, framför allt bland unga
- God förmåga att stå emot och att klara störningar i samhället (resiliens)

Miljö och byggnadsnämnden har beslutat om tre mål till ovan nämnt prioriterat område

9.3.1 Sund konkurrens

Avdelningen har inlett ett arbete kring säkerhetsskydd och informationssäkerhet i samverkan med säkerhet- och beredskapskontoret på kommunen. Syftet är att analysera behovet av förstärkt skydd för verksamheten och dess information i en allt mer osäker omvärld.

Parallellt pågår arbete med att utveckla en ny process för **lokal operativ samverkan (LOS)** mellan avdelningen miljö- och byggavdelningen, Socialförvaltningen, Kommunledningsförvaltningen och Polismyndigheten. Målet är att stärka det brottsförebyggande arbetet genom samverkan mellan myndighetsområden, bland annat genom gemensam tillsyn och kontroll av viktiga aktörer.

9.3.2 Trygghet

Under sommaren har avdelningen hanterat flera ärenden som rör olägenheter i närmiljön, ofta kopplade till tillfälliga störningar vid ombyggnation av vatten, avlopp och gator. Även anmälningar om nedskräpning och olovligt byggande har ökat under året.

Som en del av det återkommande sommararbetet har avdelningen analyserat badvattenkvaliteten i kommunen. På grund av det varma och torra vädret, som vi hade i somras, har viss algblomning upptäckts, vilket kan påverka människors hälsa negativt vid bad. Syftet med analyserna är att säkerställa god badvattenkvalitet för kommunens invånare och besökare.

9.3.3 Ökad resiliens

Under året har avdelningen inlett ett viktigt arbete tillsammans med säkerhet- och beredskapskontoret, med fokus på säkerhetsskydd och informationssäkerhet. Arbetet är en del av avdelningens ambition att möta nya krav och risker i en snabbt föränderlig omvärld. På grund av hög efterfrågan och många samtidiga frågor inom området har arbetet inte kunnat drivas i den takt som ursprungligen planerats. Det kommer därför att fortsätta under

2026 då även ISF kommer att anställa en säkerhet och beredskapsansvarig för förvaltningen.

Det projekt som finns för avdelningen innehåller flera nya arbetsmoment och är initialt resurskrävande, men är samtidigt avgörande för att stärka vår motståndskraft mot framtida hot. I ett läge där Säkerhetspolisen varnar för ökade risker från främmande makt, cyberangrepp och våldsbejakande extremism, är det nödvändigt att kommunala verksamheter stärker sitt säkerhetsskydd och sin förmåga att hantera informationssäkerhet på ett systematiskt sätt.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) lyfter i sin senaste omvärldsanalys fram **tio trender** som påverkar kommunernas långsiktiga planeringsförutsättningar. Bland dessa finns ökad digitalisering, komplexa säkerhetsutmaningar och behovet av robusta samverkansstrukturer. Arbetet med säkerhetsskydd bör därför ses som en strategisk investering i organisationens framtida förmåga att hantera kriser, skydda känslig information och upprätthålla förtroendet hos medborgarna.

9.4 Prioriterat område - Klimatsmart och naturpositiv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska vara **klimatneutralt 2040, vara en hållbar förebild i samhällsomställningen och omhänderta naturens värden.**

Effekter som kommunfullmäktige vill se inom det prioriterade området;

- Kommunkoncernens alla verksamheter bidrar till en positiv trend för att nå klimatneutralitet i enlighet med Klimatplan 2040
- Luleå har en stark identitet som en grön, attraktiv stad med god tillgång till parker, natur och stränder

Mer skyddad och tillgängliggjord natur för fler ekosystemtjänster och ett ökat friluftsliv

Miljö och byggnadsnämnden har beslutat om fyra mål till ovan nämnt prioriterat område

9.4.1 Våra kärnuppdrag

Inom vårt kärnuppdrag har vi både mandat och möjlighet att ställa krav och samverka med olika aktörer för att främja en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Det handlar om att använda vår myndighetsroll klokt – att rikta insatserna mot de krav som verkligen gör skillnad för klimat, miljö och människors livsvillkor. Samtidigt behöver vi ha modet att ompröva och förenkla krav som inte bidrar till dessa mål, för att frigöra resurser och skapa effektivare processer.

9.4.2 God folkhälsa och rena miljöer

Avdelningen har lämnat ett remissvar gällande de föreslagna förändringarna i direktiven för luftkvalitet. Övergripande ser vi positivt på förslaget, då luftkvalitet är ett viktigt folkhälsomål som det nya lagförslaget hanterar på ett mer effektivt sätt. Tydliggörande av åtgärderna krävdes vilket även inkom under året.

Avdelningen har även färdigställt och lämnat in den årliga skattningen till SMHI.

Under hösten har avdelningen genomfört en gemensam krögarträff i samarbete med Företagarna i Luleå. Syftet med träffen var att stärka samverkan mellan kommunen och näringslivet samt att främja dialog och erfarenhetsutbyte mellan verksamhetsutövare inom restaurangbranschen.

9.4.3 Uppmuntra hållbara val

Avdelningen har under året genomfört flera aktiviteter med syfte att främja hållbarhet och minska klimatpåverkan. Bland annat har samtliga sektioner gått inom kommunens resepolicy samt även diskuterat hur vi kan föregå med gott exempel när vi reser. Avdelning kom fram till vi där vi själva har möjlighet att påverka gör vi aktiva val för att bidra till en mer hållbart resande.

9.4.4 Rådgivning

Avdelningen har förbättrat kundkommunikationen genom att använda svarsmallar vid registrering av inkommande ärenden. Dessa mallar informerar kunden om att ärendet har mottagits och registrerats, vad som händer närmast, samt om handläggningstider och andra relevanta detaljer.

Avdelningen har även förbättrat samverkan, samarbetet med kommunens kundcenter. Målet har varit att våra kunder skall uppleva att de får bättre service och vet att någon expert inom området kommer att återkoppla så snart som möjligt. Avdelningen har som ambition att återkoppla inom 24 timmar.

Ett utvecklingsarbete har gjorts i våra e-tjänster, så att kunder enklare kan följa sina ärenden via Mina sidor.

9.5 Prioriterat område - Blomstrande näringsliv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommun ska ge näring till näringar och agera så att företagen upplever att kommunkoncernen värnar om ett gott företagsklimat.

Effekter som kommunfullmäktige vill se inom det prioriterade området;

- Företag som är nöjda med samarbetet med kommunen och vår tillgänglighet och service
- Bibehållen branschbalans och ökad branschbredd
- Växande näringsliv

Miljö och byggnadsnämnden har beslutat om ett mål till ovan nämnt prioriterat område

9.5.1 Främja pedagogisk myndighetsutövning

Avdelningen fortsätter arbetet med att göra det *lätt för våra kunder att göra rätt* och att *tillsammans ta ansvar för en hållbar utveckling*. Positiva resultat syns bland annat i SKR:s mätning av Nöjd Kund Index där tre av fyra mätta områden visade förbättring i jämförelse med fjolåret.

Under året har avdelning genomfört 25 företagsbesök som ger verksamheten kunskap om vad som fungerar bra och vad vi kan utveckla över tid. Den känsla som fås i våra kontakter med företagen vi möter är ofta positiv.

Arbetet med att förbättra automatiska svarsmeddelanden från e-tjänster har pågått under hösten. Fokus på att skapa en vänlig och informativ tonalitet som gör att kommun uppfattas på ett positivt sätt.

Andelen inkompleta ärenden har ökat, under året, vilket delvis förklaras av ett ökat antal stora industriprojekt som kräver omfattande dialog. Avdelningen fortsätter därför att utveckla insatser för att göra det lätt att göra rätt.

I linje med kommunstyrelsens uppdrag om 24-timmars återkoppling till företag har avdelningen för Miljöskydd och Hälsoskydd kartlagt ärendetyper där bekräftelse till kund saknas. Nya e-postmallar har tagits fram och integrerats i lathunden för registrering, så att kunden får ett meddelande med ärendenummer. Arbetet fortsätter med att utveckla innehållet i återkopplingen, vilket sker löpande inom respektive sektion.

Ett arbete med att uppdatera hemsidan pågår och kommer att pågå hela året 2026.

Mätetal	Utfall 2024	Utfall 2025	Mål 2025
Antal företagsbesök	19	25	15

Personalbokslut 2025

Miljö- och byggnadsnämnden

1. Personalredovisning

1.1 4.1 Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för Miljö och Bygg har ökat med cirka 1,5 procentenheter jämfört med 2024. Det är framför allt långtidssjukfrånvaron som påverkar statistiken då den står för en betydande del av frånvaron.

	Sjukfrånvaro % 2025	Korttid (dag 1–14)	Långtid (dag 15+)	Andel från dag 60
Alla åldrar	6,87%	1,61%	5,24%	60,97%
≤29	7,73%	0,84%	6,89%	86,40%
30–49	5,37%	1,71%	3,66%	56,61%
≥50	8,53%	1,71%	6,77%	57,49%

1.2 4.2 Frisknärvaro

Frisknärvaron har förbättrats något jämfört med 2024, med cirka en procentenhet. Avdelningen ligger även betydligt bättre än Luleå kommuns totalnivå på 56,09 %. Under året har ett långsiktigt och strukturerat arbete bedrivits med rehabilitering samt förstärkning av det systematiska arbetsmiljöarbetet – med fokus på främjande och förebyggande insatser. Arbetet har redan gett positiva resultat och väntas bidra till ytterligare förbättringar framöver.

	Antal anställda	0 sjukdagar	0–7 sjukdagar
Alla åldrar	56	33,93%	75,00%
≤29	4	25,00%	75,00%
30–49	29	37,93%	82,76%
≥50	23	30,43%	60,87%

1.3 4.3 Kön och ålder

Avdelning bestod vid årets slut av året av 54 kvinnor och 14 män. En majoritet av de anställda är mellan 35–54 år. Medelåldern har minskat till 44,9 år från 2024 då medelåldern var 46,6 år.

Kategori	Antal anställda/ålder	Andel/medelålder
Totalt	68	100%
Kvinnor	54	79 %
Män	14	21%
Under 34 år	14	29,1

35-54	35	43,2
Över 55	19	59,7

Årsuppföljning 2025 - intern kontroll

Miljö och byggnadsnämnden

Innehållsförteckning

<u>1 Inledning</u>	2
<u>2 Bedömning intern kontroll</u>	3
<u>3 Uppföljning av kontrollmoment</u>	4
<u>3.1 Undersöka behovet och möjligheten till säkerhetsklassning</u>	4
<u>3.2 Säkerställa att vi tar betalt enligt gällande taxa</u>	5
<u>3.3 Kostnadsneutral bostadsanpassning</u>	5
<u>3.4 Aktivitet som stöder kompetensförsörjning</u>	6
<u>3.5 Kontroll av behörighet i olika verksamhetssystem</u>	7
<u>3.6 Återrapportering av principiellt viktiga beslut</u>	8
<u>3.7 Kontroll av genomförd utbildning ”offentlighet och sekretess”</u>	9

1 Inledning

Luleå kommun har arbetat med intern kontroll sedan 2007 och ett första reglemente antogs 2008. Riktlinjerna för internkontroll, vilka omfattar hela kommunkoncernen, uppdaterades och beslutades av kommunstyrelsen 2023-12-04.

Miljö och byggnämnden har det yttersta ansvaret att utforma en god intern kontroll för verksamheten inom sitt ansvar och säkerställa att målen uppnås.

Syftet med den interna kontrollen är att verksamheten ska bedrivas effektivt och säkert samt att undgå att allvarliga fel begås.

En god intern kontroll skapar förutsättningar för en effektiv användning av skattepengar och en god service till kommuninvånare och andra intressenter och syftar till att säkerställa en:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, vilket bland annat innebär att ha kontroll av ekonomi, effektivitet och kvalitet samt att säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställda mål
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten, vilket innebär att nämnder och verksamhetsansvariga ska ha tillgång till korrekt bokföring samt relevant och rättvisande information om verksamheterna
- Efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer, vilket innefattar såväl lagstiftning som kommunens interna regelverk och riktlinjer.

En väl fungerande intern kontroll fungerar dessutom som ett skydd mot oönskade misstankar mot såväl förtroendevalda som tjänstepersoner.

Internkontrollen tar utgångspunkt från kommunens olika processer och de kontrollmoment som av verksamhet, förvaltning och nämnd efter genomförda riskanalyser och riskbedömningar (sannolikhet/konsekvens).

Utöver de kontrollmoment som förvaltning och nämnd valt ut tillkommer det eller de obligatoriska kontrollmoment som kommunfullmäktige ålägger nämnderna.

Årets obligatoriska kontrollmoment från kommunfullmäktige har handlat om kontroller för att förhindra välfärdsbrottslighet.

Efter interkontrollplanen beslutats av nämnden följs den upp av nämnden i samband med rapporteringsperioderna under verksamhetsåret. Vid årsuppföljningen sker, i tillägg till uppföljningen vid delårsrapporteringen, en utvärdering av internkontrollplanen vilken också rapporteras centralt.

2 Bedömning intern kontroll

Miljö och byggnadsnämndens riskområden och underliggande kontrollmoment i Internkontrollplanen 2025 finns inom processerna;

- Hantera styrprocess
- Hantera ekonomi
- Hantera HR
- Tillhandahålla IT-stöd

Miljö och byggnadsnämnden har valt ut två kontrollmoment kopplat hantera styrprocess.

- Återkoppling av principiellt viktiga och kunskapshöjande delegationsbeslut
- Kontroll av genomförd utbildningen "Lämna ut allmänna handlingar- Offentlighet och sekretess"

Samtliga kontroller under året har genomförts, dvs har grön status .

Mer information gällande de utförda kontrollerna samt bedömningen av de respektive kontrollmomenten framgår i kommentarerna under respektive kontrollmoment i nästa kapitel, Uppföljning av interkontrollmoment.

Verksamhetens sammanvägda bedömning av den interna kontrollen är att den varit ändamålsenlig och har fungerat på ett tillfredsställande sätt.

Riskområde	Kontrollmoment	Status	Bedömning
Hantera administration och juridik	Undersöka behovet och möjlighet till säkerhetsklassning		
Hantera ekonomi	Säkerställa att vi får betalt enligt gällande taxa		
Hantera ekonomi	Kostnadsneutral bostadsanpassning		
Hantera Hr	aktivitet som stöder kompetensförsörjning		
Tillhandahålla IT-stöd	Kontroll av behörigheter i olika verksamhetssystem		
Styrprocess	Återrapportering av principiellt viktiga beslut		
Styrprocess	Demokrati och insyn		

Målvärde uppnått

Nära målvärdet

Ej accepterat värde

3 Uppföljning av kontrollmoment

3.1 Undersöka behovet och möjligheten till säkerhetsklassning

Kontrollmomentet stöder KF obligatoriska kontrollmoment gällande välfärdsbrottslighet.

3.1.1 Riskbedömning

Avdelningen behöver arbete för utveckla metoder för att välfärdsbrottslighet inte är möjligt i våra processer vi arbetar i. Utöver att minska möjligheten till fusk inom olika områden behöver vi även att rusta oss för att otillåten påverkan inte påverkar vår beslutsförmåga.

Avdelningen ska även se över om det krävs förändringar i tänket för hur vi anställer personal till vissa funktioner som har känslig och sekretessklassad information. Det kan på sikt innebära att säkerhetsprövning av nyanställda behöver undersökas.

Nämnden har även beslutat om att följa upp hur många som genomfört utbildningen "Luleå mot korruption" Kontrollmomentet möter KF:s obligatoriska kontrollmoment kopplat till Välfärdsbrott

Miljö och byggnadsnämndens riskbedömning av KF obligatoriska kontrollmoment gällande välfärdsbrottslighet kopplat till säkerhetsklassning är att det är Sannolikt att det kan inträffa (4) och konsekvensen är kännbart (3) om det sker.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Miljö och byggnadsnämnden		4	3

3.1.2 Kontrollmoment

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Bedömning
Resp. chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Tre gånger per år	Gällande utbildningen kontroll av alla	

25% av de anställda har utfört utbildningen under året. Däremot har 79% genomfört utbildningen totalt om man räknar in tidigare år. Utöver det så har dialog om hur otillåten påverkan i vår verksamhet kan hanteras på ett bra sätt då risken för sådana insatser ökar med stora investeringar i länet. Ett arbete har inletts för att se om vissa funktioner inom vår verksamhet behöver säkerhetsklassas framöver.

Verksamheten gör bedömningen att målvärdet inte har för har uppnåtts i sin helhet för kontrollmomentet. Kontrollmomentet kommer att kvarstå i internkontrollplanen för 2026.

3.2 Säkerställa att vi tar betalt enligt gällande taxa

3.2.1 Riskbedömning

Det är viktigt att vi tar betalt enligt beslutad taxa för att kunna bemanna och få in den intäkt vi har rätt till i våra processer. Det är en vanlig utmaning i Sverige och ett arbete skapa bra uppföljningsmetoder är viktigt för att lyckas.

Miljö och byggnadsnämnden riskbedömning av kontrollmoment är att det är möjligt att det kan inträffa (3) och konsekvensen är kännbar (3) om det sker.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Miljö och byggnadsnämnden		3	3

3.2.2 Kontrollmoment

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Bedömning
Respektive chef	Vardera sektionen	Löpande	Utveckling av rutin	

Under året har våra verksamheter gjort stickkontroller för att säkerställa att vi tar betalt för de uppgifter vi har genomfört. I stort så har vi varit duktiga på att få in de intäkter för de uppgifter vi genomfört, utmaningen är större på att det efterfrågas mer och mer tidiga dialoger i våra processer som vi idag inte kan ta betalt för. Vid årsskiftet planeras att en ny taxa för bygglov skall börja gälla. Med denna blir det lättare att göra rätt och tydligare för våra kunder vad man ska betala i olika ärenden.

3.3 Kostnadsneutral bostadsanpassning

3.3.1 Riskbedömning

Om / när kostnaderna överstiger tilldelade medel påverkar det miljö- och byggnadsavdelningens förutsättningar för utförandet av övriga ansvarsområden inom nämndens uppdrag. Kostnader för bostadsanpassning behöver och bör hanteras på en kommunövergripande nivå för en långsiktig och hållbar lösning

Kontrollmomentet kvarstår från Internkontrollplan 2024. Över tid kommer antal äldre i kommunen att öka och vi behöver följa kostnadsutvecklingen för en fortsatt dialog och förankring i kommunens planerings och budgetprocess för en budget i balans.

Nämndens risk-bedömning visar på att risken är möjligt att det ska inträffa (3) och konsekvensen är allvarlig (4) vilket resulterar i ett riskvärde på 12, dvs kritisk.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Miljö och byggnadsnämnden		3	4

3.3.2 Kontrollmoment

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Bedömning
Avdelningschef	Avdelning Verksamhetsstöd	Vid delår/helår	Kontroll av alla	

Totalt belopp för avvikelse under året är -1,2 Mkr mot budget. Det är omöjligt att veta hur höga kostnaderna för bostadsanpassning skall vara när året börjar eftersom alla utbetalningar är lagstyrda. Dock kan vi konstatera att bostadsanpassning har varit underfinansierat de senaste 10 åren.

3.4 Aktivitet som stöder kompetensförsörjning

3.4.1 Riskbedömning

Att hitta kompetens är välfärdens största utmaning inte minst utifrån den gröna omställningen som regionen står inför. När arbetskraften inte räcker till går det inte att möta kompetensutmaningen enbart genom att rekrytera fler, i stället behövs nya arbetssätt och att tillvarata och utveckla kompetensen hos de befintliga medarbetarna.

Nämndens risk-bedömning visar på att risken är möjligt att det ska inträffa (3) och konsekvensen är allvarlig (4) vilket resulterar i ett riskvärde på 12, dvs kritisk.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Miljö och byggnadsnämnden		3	4

3.4.2 Kontrollmoment

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Bedömning
avdelningschef	Avdelning Verksamhetsstöd	Löpande	Upp	

Vad gäller kompetensförsörjning så har vi arbetat vidare med två områden inom avdelningen som syftar till att bidra till vårt projekt om en arbetsplats att längta till. Det ena handlar om arbetsbelastning/prioritering och det andra om hur man kan arbeta för en god återhämtning i balansen mellan privatliv och arbetsliv. En inspirationsföreläsning genomförs under hösten med fokus på att "Väga vara sitt bästa jag" som handlar om att ha mod att fatta beslut, hitta rätt nivå på våra beslut (good enough) och våga ta kommandot för sin vardag. Syftet är att få inspiration för hur man kan tänka individuellt och i våra sektioner för att jobba smartare.

3.5 Kontroll av behörighet i olika verksamhetssystem

3.5.1 Riskbedömning

Processen för avslut av anställning säkerställer inte att alla behörigheter till system, lokaler och andra tillgångar (som verksamheten ansvarar för) avslutas. System som använder AD-konto (användarnamn) vid inloggning avslutas per automatik eftersom användaren pausas och inte har tillgång till systemet. Risker finns dock för övriga system där rutiner måste finnas för att säkerställa avslut av behörighet.

Miljö och byggnadsnämnden riskbedömning av kontrollmoment är att det är möjligt att det kan inträffa (3) och konsekvensen är kännbar (3) om det sker.

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Miljö och byggnadsnämnden		3	3

3.5.2 Kontrollmoment

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Bedömning
Respektive chef	Avdelning Verksamhetsstöd	Fortlöpande	Kontroll enligt rutin	

Ett projekt har börjats under 2025 för att förbättra behörighetshanteringen i kommunen bland annat genom att öka kvalitet och spårbarhet vid behörighetshandling, samt att

effektivisera denna hantering. Projektet har inget slutdatum utan kommer troligtvis att pågå under en längre tid.

Generellt ska respektive chef se till att behörigheten för de som avslutar sin anställning tas bort från den anställde. Däremot sker inget per automatik när en medarbetare byter förvaltning eller byter roll inom förvaltningen.

För att undersöka hur avdelningen hanterar situationen i dagsläget har ett antal stickprov genomförts. Stickprovet har genomförts på personer som har bytt tjänst eller lämnat förvaltningen. Kontrollerna har utförts i två av de större system som förvaltningen använder dagligen. Dessutom har kontroll av tillgängligheten för externa konsulter genomförts.

Resultat gällande egen personal visar inte på någon avvikelse. I dagsläget arbetar avdelningen med 1 konsult och inga avvikelser hittades

Verksamheten gör bedömningen att målvärdet för året har uppnåtts för kontrollmomentet.

3.6 Återrapportering av principiellt viktiga beslut

3.6.1 Riskbedömning

För att säkerställa att nämndens ledamöter har information och kunskap om principiellt viktiga beslut tas dessa upp som informationspunkt på nämndens sammanträden. Urval av vilka beslut som ska tas upp beslutas av presidiet inför kommande sammanträde.

Miljö och byggnadsnämnden gör bedömningen att det är möjligt (3) att avvikelser kan inträffa och att konsekvensen om det inträffar skulle bli kännbar (3).

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Infrastruktur- och servicenämnd		3	3

3.6.2 Kontrollmoment

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Bedömning
Avdelningschef	Nämnd	Varje nämndsmöte	Genomgång av beslut	

Totalt har, i år, 107 ärenden presenterats för nämnden. syftet är att politiken skall få inblick i tjänstepersonalens beslut. Politiken får även möjlighet till kunskapshöjning.

Verksamheten gör bedömningen att målvärdet för året har uppnåtts för kontrollmomentet.

3.7 Kontroll av genomförd utbildning "offentlighet och sekretess"

3.7.1 Riskbedömning

Offentlighetsprincipen är en grundläggande princip för Sveriges statsskick. I en av grundlagarna, tryckfrihetsförordningen, finns det bestämmelser om bland annat rätten att ta del av allmänna handlingar. Det finns dock bestämmelser om sekretess som begränsar rätten att ta del av allmänna handlingar. Dessa bestämmelser hittar man i offentlighets- och sekretesslagen. Utifrån omvärldsläget behöver vi säkerställa att vi skyddar de uppgifter som behöver skyddas, ett utvecklingsarbete genomförs under året för att säkerställa att vi lämnar ut allmänna handlingar enligt offentlighetsprincipen och har god kontroll på de handlingar som inte ska lämnas ut.

Miljö och byggnadsnämnden gör bedömningen att det är mindre sannolikt (2) att avvikelser kan inträffa och att konsekvensen om det inträffar skulle bli lindriga (2).

Riskbedömning utförd av	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens
Miljö- och byggnadsnämnden		2	2

3.7.2 Kontrollmoment

Ansvarig	Kontroll utförs av	Frekvens	Metod	Status
Avdelningschef	Respektive chef	Löpande	Uppföljning till årsuppföljning	

En stor del av den anställda ca 60 % har genomfört utbildning och de allra flesta av de dessa (80%) har genomfört utbildningen under året.

Samrådsyttrande över detaljplan för del av Småskären 19:1, Kyrkviken

Ärendenr M-2026-102

Avdelning miljö och byggs förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att anta avdelning miljö och byggs synpunkter och bedömning som sina egna och avge yttrandet till kommunstyrelseförvaltningen.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har aviserat att de har samrådsunderlag för detaljplan för del av Småskären 19:1, Kyrkviken, som visas för information och synpunkter 2026-01-22 till och med 2026-02-12. Anstånd att lämna in nämndens synpunkter är lämnat till 2026-02-18 av kommunstyrelseförvaltningen. Miljö- och byggnadsnämnden har därmed tillfälle att komma in med synpunkter på detaljplanen.

Syftet med detaljplanen är att säkerställa och långsiktigt bevara riksintresset för kulturmiljövården genom att värna om fiskelägets karaktär och den småskaliga bebyggelsestrukturen. Detaljplanen syftar till att tydliggöra områdets inriktning som fritidshusbebyggelse och möjliggöra att sjöbodar får uppföras.

Planområdet omfattar bebyggelsen i det gamla fiskeläget runt Kyrkviken på ön Småskär i Luleås yttre skärgård. Området omfattar del av fastigheten Småskären 19:1. Luleå kommun äger och förvaltar Småskär och arrenderar ut mark för fritidsändamål inom planområdet. Planområdet är cirka 3,8 hektar.

Avdelning miljö och byggs synpunkter och bedömning

Avdelning miljö och bygg har tagit del av planhandlingarna och har följande synpunkter.

Ändra delar av prickmark till korsmark

Avdelning miljö och bygg anser att man behöver byta ut delar av prickmarken till korsmark. Vi föreslår att man byter ut prickmarken till korsmark bakom stugorna och reglerar att man får bygga torrdass på upp till 2 kvadratmeter inom den delen. Inga lovbeFriade åtgärder är tillåtna inom särskilt värdefulla områden/kulturmiljöer och därmed skulle alla nuvarande torrdass vara planstridiga och kommande torrdass skulle måsta uppföras intill stugan inom rutan där bebyggelse är tillåten.

Karta med nummer på arrendestugor

Avdelning miljö och bygg ser med fördel att man i planbeskrivningen inför en karta med nummer på arrendestugorna/tomtplatserna. Detta för att förenkla vid ansökan om bygglov för både den sökande men också för avdelning miljö och bygg vid handläggning av ärenden.

Reglera användning av sjöbodar

Enligt planbeskrivningen får inte sjöbodarna användas som komplementbostad, gäststuga eller för korttidsboende. Om så är avsikten anser avdelning miljö och bygg att detta behöver regleras på plankartan för att vara bindande.

Reglera takvinkel

Enligt planbeskrivningen vill man bevara fiskestugornas karaktär med att bland annat reglera byggnadshöjden. Avdelning miljö och bygg skulle med fördel se att man även reglerar takvinkeln, detta för att ytterligare förstärka karaktären så att man inte bygger eller bygger om med en brantare takvinkel för att kunna bygga till exempel ett sovloft.

Beslutsunderlag

- Samrådshandlingar för detaljplan för del av Småskären 19:1,
- Kyrkviken; plankarta med planbestämmelser och planbeskrivning.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, detaljplankontoret

TECKENFÖRKLARING GRUNDKARTA

- Fastighetsgräns
- Traktgräns
- Kvartersgräns
- FASTIGHET 0:00
- Fastighetsbeteckning
- Gemensamhetsanläggning
- Ledningsrätt
- Servitut
- Väggkant
- Mark/Terräng/Anläggningslinje
- Bostad
- Övrig byggnad
- Komplementbyggnad
- Skärmtak
- Slänt
- Markhöjd
- Markhöjd
- Barträd
- Lövträd

Grundkarta 2026-01-09

Fastighetsgränser 2025-06-04

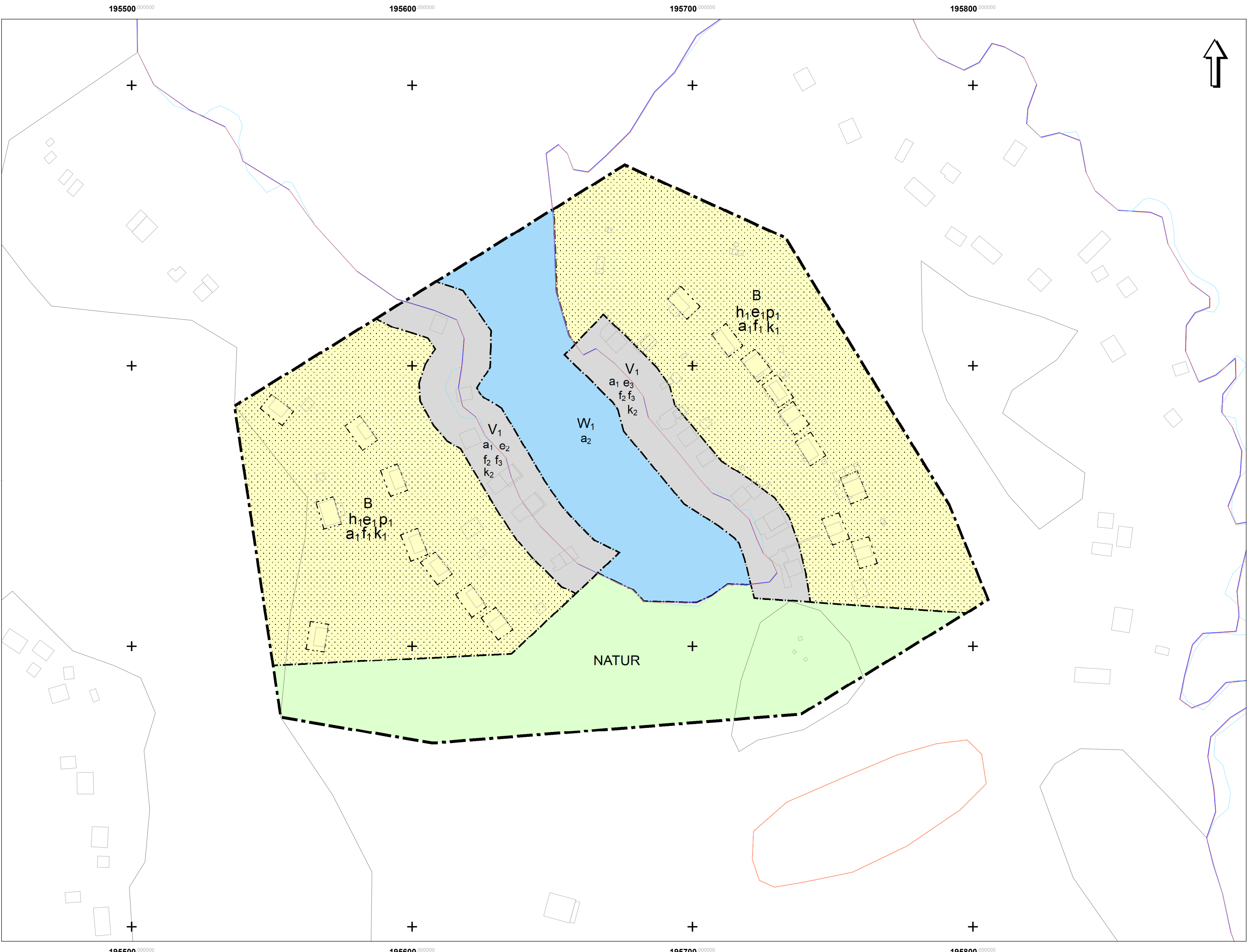
Inmätning och kontroll i fält 2025-05

Koordinatsystem i plan: Sweref 99 21 45

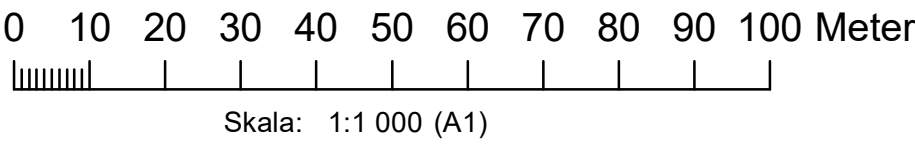
Koordinatsystem i höjd: RH 2000

*Kartläggigheter Luleå Kommun

Utdrag ur primärkartan 2026*

PLANKARTA

ÖVERSIKTSKARTA

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom all kvartersmark eller all allmän plats eller allt vattenområde på plankartan.

GRÄNSLINJER

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV ALLMÄN PLATS

NATUR Natur

ANVÄNDNING AV KVARTERSMARK

- B**

Bostäder
- V₁**

Sjöbodar och bryggor

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Begränsning av markens utnyttjande

Marken får inte förses med byggnad.

Höjd på byggnadsverk

Högsta byggnadshöjd är 2,5 meter

h₁

Utnyttjandeegrad

Största byggnadsarea för huvudbyggnad är 25 kvadratmeter

e₁

Inom området får maximalt uppföras sammanlagt 7 sjöbodar. Varje byggnad får ha en byggnadsarea om högst 30 kvadratmeter.

e₂

Inom området får maximalt uppföras sammanlagt 8 sjöbodar. Varje byggnad får ha en byggnadsarea om högst 30 kvadratmeter.

e₃

Placering

Endast en huvudbyggnad per stugplats

p₁

Upphävande av strandskydd

Strandskyddet är upphävt.

a₁

Utformning

Takmaterial ska vara av mörk pannplåt eller papp alternativt träspån. Byggnader ska utföras med sadeltak. Fasader ska vara av stående träpanel med smal lockläkt och målade med falu rödfärg. Byggnadsdetaljer ska vara vita men gröna inslag får förekomma. Sjöbodarna ska utföras i timmer utan utanpåliggande panel. Fasaden ska vara omålade eller målade med falu rödfärg. Byggnadsdetaljer ska utföras med låg detaljrikedom och ges en traditionell utformning.

f₁

Sjöbodarna ska utföras i timmer utan utanpåliggande panel. Fasaden ska vara omålade eller målade med falu rödfärg.

f₂

Byggnadsdetaljer ska utföras med låg detaljrikedom och ges en traditionell utformning.

f₃

Varsamhet

Byggnadens karaktär av enkel fiskestuga ska bibehållas

k₁

Byggnadens karaktär av äldre sjöbod ska bibehållas

k₂

GENOMFÖRANDETID

Genomförandetiden är 15 år över hela planområdet och börjar gälla fr.o.m. laga kraft datum.

ANVÄNDNING AV VATTENOMRÅDE

W₁ Småbåtshamn

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR VATTENOMRÅDEN

Upphävande av strandskydd

Strandskyddet är upphävt.

a₂

SAMRÅDSHANDLING

KLF 2023/1319

Del av Småskär, Småskären 19:1

Kyrkviken

Luleå kommun
Kommunstyrelseförvaltningen,
Sektor samhällsbyggnad och demokrati

Daniel Rova
Planchef

Nina Lundin
Planarkitekt

Petra Widetun
Planarkitekt

Beslutsdatum	Instans
Antagande	
Laga kraft	

Planbeskrivning

Detaljplan för del av Småskär del av Småskären 19:1, Kyrkviken

Luleå kommun Norrbottens län

Innehållsförteckning

Detaljplanens syfte	3
Syfte	3
Beskrivning av detaljplanen	3
Hela detaljplanen	3
Nuläge	4
Genomförandetid	8
Allmän plats	8
Kvartersmark	8
Vattenområde	10
Genomförandefrågor	11
Fastighetsrättsliga frågor	11
Tekniska frågor	11
Ekonomiska frågor	11
Prövning enligt annan lagstiftning	11
Planeringsunderlag	12
Kommunala	12
Utredningar	12
Annat	12
Planeringsförutsättningar	14
Kommunala	14
Riksintressen	15
Miljökvalitetsnormer	16
Miljö	16
Geotekniska förhållanden	17
Kulturmiljö	17
Fysisk miljö	20
Konsekvenser	21
Miljö	22
Miljökvalitetsnormer	23
Hälsa och säkerhet	23
Riksintresse	24
Motiv till regleringar	26
Medverkande i projektet	29

Detaljplanens syfte

Syfte

Detaljplanens huvudsakliga syfte är att säkerställa och långsiktigt bevara riksintresset för kulturmiljövården genom att värna om fiskelägets karaktär och den småskaliga bebyggelsestrukturen. Detaljplanen syftar till att tydliggöra områdets inriktning som fritidshusbebyggelse och möjliggöra att sjöbodar får uppföras.

Beskrivning av detaljplanen

Hela detaljplanen

Planområdet omfattar bebyggelsen i det gamla fiskeläget runt Kyrkviken på ön Småskär i Luleås yttre skärgård (se figur 1). Området omfattar del av fastigheten Småskären 19:1 (se figur 2). Luleå kommun äger och förvaltar Småskär och arrenderar ut mark för fritidsändamål inom planområdet. Planområdet är cirka 3,8 hektar.

Figur 1 Översiktsskarta över planområdets lokalisering i Luleås yttre skärgård (markerat med rött). Luleå centrum inringat i rött.

Figur 2 Översiktsskarta över del av Småskär. Planområdesgränsen markerad i rött.

Nuläge

Kyrkviken är ett välbevarat fiskeläge beläget på Småskärs östra sida, med inlopp från det skyddade sund som ligger mellan Småskär och Finnskär. Planområdet omfattas av riksintresse för kulturmiljövården med motiveringen att det är ett fiskeläge med medeltida ursprung i Luleås yttre skärgård. I riksintressebeskrivningen lyfts bland annat fiskelägets struktur med bebyggelsen som formar sig kring den hästskoformade Kyrkviken, med låga små stugor innanför en rad av sjöbodar i strandlinjen. Sjöbodarna har en tydlig koppling till respektive stuga och det öppna utrymmet mellan stugorna och raden av bodar bildar ett gemensamt rum. De rödfärgade stugorna har ett ålderdomligt uttryck med skala, proportioner och skorstensläge som pekar på rötter i tidigt 1800-tal eller tidigare. Sjöbodarna är ofta större än stugorna och har en ålderdomlig konstruktion med utkragad överdel som tidigare var vanlig längs Bottenviken. På några av de gamla sjöbodarna som står kvar finns inristningar från 1700-talet.

Fiskeläget består av rödmålade fiskestugor klädda med lockläktpanel, timrade grå eller rödfärgade fiskebodar, båthus och mindre uthus (se figur 3). Till varje stuga hör en plats för sjöbod som traditionellt stod delvis på land och delvis sköt ut över vattnet. Ett antal sjöbodar finns fortfarande kvar i området (se figur 4, 5, 6 och 8). Sjöbodarna används främst för förvaring av fiskeutrustning och vid de utskjutande byggnadsdelarna sker förtöjning av småbåtar.

Fiskestugorna har använts av stadsbor som vistats i skärgården sommartid för att bland annat fiska strömming för vinterns behov. Kring fiskeläget finns gott om gästgårdsrösen, där det förr stod träställningar som man hängde upp näten på för att de skulle torka (se figur 12). Idag nyttjas inte ön av yrkesfiskare eftersom behovet av övernattnings ute i skärgården minskade när motorbåtarna slog igenom. De tidigare fiskestugorna används numera som fritidshus.

Figur 3 Vy från bebyggelsen på östra sidan viken mot västra sidan.

Figur 4 (Ovan) Sjöbod i Kyrkviken.
(Fotograf Patrik Forsgren, 2024)

Figur 5 Sjöbodar i Kyrkviken.

Figur 6 Sjöbod i Kyrkviken.

Väster om viken

Stugorna inom området väster om viken har karaktär av fiskestugor (se figur 7). De är små, rödmålade stugor med sadeltak med spåntäckning, papptäckning eller plåttak. De flesta har endast en liten bro vid entrén medan andra försetts med trädäck på marken.

Sjöbodarna är större än stugorna och byggda på klassiskt vis med timmer och ett sadeltak som täcker både en del med väggar och en öppen del (se figur 4, 5, 6 och 8). De är i de flesta fall omålade eller har bortnött färg. Taken är täckta med spån, papp eller plåt.

Figur 7 Karaktäristiska fiskestugor på västra sidan Kyrkviken.

De flesta av stugorna har en utbredning som ryms inom planbestämmelserna för yta och höjd i gällande detaljplan från 1977 och har endast utedass samt sjöbod som komplement till huvudbyggnaden. Vissa av stugorna är större, men det är inget som påtagligt påverkar karaktären av fiskeläge.

Majoriteten av byggnaderna har funnits på plats före detaljplanen upprättades, vilket framgår av flygfoton från 1960. Därefter har en sjöbod och några komplementbyggnader tillkommit. Det finns några stugor som har underhållsbehov och några sjöbodar håller på att rasa ihop (se figur 8).

Figur 8 Sjöbodar på västra sidan viken. En av bodarna har kantrat ner i viken. (Fotograf Patrik Forsgren, 2024)

Öster om viken

Stugorna inom området öster om viken har karaktär av fiskestugor. Det är stugor med rödmålad panel med sadeltak med papp- eller plåttäckning. De flesta har endast en liten bro vid entrén medan andra försetts med trädäck.

Inom detta område har de flesta av stugorna en utbredning som är något större än planbestämmelserna för yta medan höjden i de flesta fall troligen ryms inom den angivna byggnadshöjden i gällande detaljplan från 1977. Några av stugorna påverkar karaktären av det äldre fiskeläget.

Inom området finns klassiska sjöbodar men även ett stort antal andra komplementbyggnader (se figur 9). Vissa av dessa är svårtolkade vad gäller utformningen och kan tolkas som bostad då de till exempel har stora fönster. Vid jämförelse mellan flygfoton från 1975 och idag har en hel del byggnader tillkommit i detta område, både stugor och komplementbyggnader. Det finns även stugor som är tillbyggda.

Figur 9 Bebyggelsen på östra sidan Kyrkviken med fler komplementbyggnader.

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är 15 år efter det datum planen vinner laga kraft. Efter genomförandetidens slut fortsätter planen att gälla, men den kan då ändras eller upphävas utan att rättigheter som uppkommit genom planen behöver beaktas.

Allmän plats

Natur

Markanvändningen Natur används ofta för att säkerställa att ett område bevaras som grönområde. I natur ingår även komplement till grönområde som till exempel anlagda gångstigar, gång- och cykelvägar eller utrymmen för omhändertagande av dagvatten.

Ett naturområde regleras inom planområdet **[NATUR]** vilket avser naturmark. Planen säkerställer att allmänheten fortsatt kan röra sig inom området och ta sig från vattenområdet till Småskärs kapell. Inom naturområdet är det fortsatt möjligt att röja sly för framkomlighet samt för att upprätthålla utsiktsmöjligheter från kapellet mot Kyrkviken.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän platsmark.

Kvartersmark

Bostäder

Planförslaget innebär att bostäder får uppföras i områden markerade med **[B]** i plankartan. Syftet är att planlägga befintlig fritidshusbebyggelse och säkerställa att den utformas i enlighet med fiskelägets kulturhistoriska karaktär.

För att bevara områdets identitet och den småskaliga bebyggelsestrukturen regleras byggnaders storlek. Huvudbyggnaderna får inte byggas ut eller höjas eftersom då försvinner fiskelägeskaraktären som betecknar norrbottnisk skärgårdsmiljö. Detaljplanen reglerar därför en högsta tillåten byggnadshöjd på 2,5 meter **[h₁]**. Vidare får endast en huvudbyggnad per stugplats uppföras **[p₁]** och byggnadsarean får högst vara 25 kvadratmeter **[e₁]**.

Med stugplats avses en avgränsad arrenderad yta avsedd för fritidsboende inom planområdet. Stugplatsen utgör den markyta där en huvudbyggnad får uppföras. Stugplatsen är inte att betrakta som egen fastighet utan upplåts av markägaren genom arrende. Alla markingrepp, inklusive anläggningar, markbearbetning och förändringar av marknivå, kräver tillstånd från markägaren.

För att ytterligare värna om områdets karaktär och skapa en enhetlig gestaltning innehåller detaljplanen särskilda utformningsbestämmelser. Detaljplanen reglerar därför att fasader ska vara av stående träpanel med smal lockläkt och målad med falu rödfärg, samt att byggnadsdetaljer ska vara vita men gröna

inslag får förekomma [f₁]. Vidare reglerar detaljplanen att byggnader ska utföras med sadeltak. Takmaterialet ska vara av mörk pannplåt eller papp alternativt träspån.

För att säkerställa att strukturen bibehålls regleras större av delen av B-området som prickmark, vilket innebär att marken inte får förses med byggnad. Endast inom en särskilt utpekad yta tillåts uppförande av huvudbyggnad om högst 25 kvadratmeter byggnadsarea.

Ytan som är möjlig att bygga inom är något större är byggrätten för att inte låsa byggnadens exakta placering. Placeringen utgår från de historiskt belagda stugorna, och säkerställer att nya huvudbyggnader hålls inom det ursprungliga läget. Därmed bibehålls det traditionella bebyggelsemönstret i Kyrkviken, inklusive stugornas inbördes avstånd och de öppna ytor som historiskt funnits mellan stugor och sjöbodar.

Detaljplanen ger ingen byggrätt till komplementbyggnader. Regleringen av prickmark används för att säkerställa att ytterligare byggnadsvolymer inte tillkommer.

Varsamhetsbestämmelsen [k₁] reglerar att byggnadens karaktär av enkel fiskestuga ska bibehållas. Följande värdebeskrivning ger stöd till varsamhetsbestämmelsen:

De rödfärgade stugorna har ett ålderdomligt uttryck med skala, proportioner och skorstensläge som pekar på rötter i tidigt 1800-tal eller tidigare. Dessa har ett kulturhistoriskt egenvärde som byggnader och har ett högt värde som delar i helheten i miljön. Värdet består i placeringarna i rad och en bit från stranden och utformning som fiskestuga med traditionella former och material. Stugorna har även ett byggnadshistoriskt värde genom sin utformning som små enkla stugor. Inom bebyggelsen på den västra sidan av viken finns den gleshet och enkelhet kvar som karaktäriserar fiskeläge och det ger byggnaderna där ett arkitektoniskt och miljöskapande värde som en del i miljön.

Strandskyddet upphävs för den del av planområdet som markerats med [a₁]. Området omfattas i nuläget av strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken.

Sjöbodar och bryggor

Planförslaget reglerar markanvändningen [V₁] som medger sjöbodar och bryggor. Genom att införa byggrätt till sjöbodarna möjliggörs bevarandet av områdets karaktär och det historiska fiskeläget. I gällande detaljplan saknar sjöbodarna byggrätt. Det innebär att sjöbodar som inte längre finns eller som är så förfallna att de skulle behöva rivas inte kan uppföras på nytt.

En sjöbod definieras som en mindre byggnad som har sin funktion vid vattnet som främst används för förvaring av båtar och fiskeredskap samt som arbetslokal. Sjöbodarna ska fortsatt användas i sin traditionella funktion och får inte användas som komplementbostad, gäststuga eller för korttidsboende. En sjöbod får uppföras i anslutning till respektive stugplats inom

användningsområdet V₁.

Detaljplanen reglerar att inom det västra V₁-området får maximalt 7 sjöbodar uppföras [e₂]. I det östra V₁-området får maximalt 8 sjöbodar uppföras [e₃]. Varje byggnad får ha en byggnadsarea om högst 30 kvadratmeter.

Planbestämmelserna för sjöbodarna säkerställer att ny och befintlig bebyggelse inom området ges en gestaltning och materialitet som överensstämmer med det historiska fiskelägets uttryck. Detaljplanen reglerar att sjöbodar ska utföras i timmer utan utanpåliggande panel [f₂]. Bearbetningen av timret ska göras hantverksmässigt. En prefabricerad timring som saknar knut och hak med mycket maskinmässigt synlig bearbetning är inte lämpligt i den känsliga kulturmiljön.

Vidare reglerar detaljplanen att fasaderna ska hållas omålade eller målade med faluröd färg [f₂]. Historiskt har sjöbodarna antingen varit helt omålade eller målade i faluröda pigment. En omålade eller faluröda fasad säkerställer ett traditionellt uttryck och harmonierar med det färgspel som präglar fiskelägets helhetsmiljö.

Byggnadsdetaljer ska utföras med låg detaljrikedom och ges en traditionell utformning [f₃]. Sjöbodarnas karaktär bygger på en låg detaljrikedom och enkelhet i proportioner, snickerier och beslag. Fönster, där sådana förekommer, bör vara små och traditionellt infattade. Bestämmelsen syftar till att undvika moderna attribut eller dekorativa tillägg som bryter mot fiskelägeskaraktären.

Vidare reglerar detaljplanen att byggnader ska utföras med sadeltak. Takmaterialet ska vara av mörk pannplåt eller papp alternativt träspån. Dessa material har historiskt funnits inom fiskeläget och ger ett enkelt och robust uttryck som stämmer överens med den traditionella byggnadstypen.

Varsamhetsbestämmelsen [k₂] reglerar att byggnadens karaktär av äldre sjöbod ska bibehållas. Följande värdebeskrivning ger stöd till varsamhetsbestämmelsen:

Sjöbodarnas byggrätt är större än huvudbyggnadernas, vilket kopplas till riksintresset för kulturmiljön. I norrbottniska skärgårdsmiljöer har sjöbodarna traditionellt haft en framträdande roll och ofta varit större än stugorna. Den tydliga kopplingen mellan sjöbod och stuga, tillsammans med de öppna utrymmena mellan stugorna och raden av sjöbodar som bildar ett gemensamt rum mot vattnet, utgör viktiga delar av riksintressets karaktärsdrag. Flera av de befintliga sjöbodarna har en typisk ålderdomlig konstruktion med utkragad överdel, vilket var vanligt längst Bottenvikens kust. Förändringar på både befintliga och nya sjöbodar ska ske med särskild varsamhet. Utformning och material ska utgå från lokal byggnadstradition vad gäller material, färgsättning och proportioner, så att sjöbodarnas visuella påverkan harmoniserar med fiskelägets historiska uttryck.

Vattenområde

Detaljplanen reglerar vattenanvändningen [W₁] småbåtshamn.

Strandskyddet upphävs för den del av planområdet som markerats med [a₂]. Området omfattas i nuläget av strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken.

Genomförandefrågor

Fastighetsrättsliga frågor

Luleå kommun äger och förvaltar Småskär. Stugplatserna på Småskär arrenderas ut för fritidsboende. Av arrendeavtalen framgår vad stugorna får nyttjas till och vilka ytterligare byggnader och anläggningar som tillåts uppföras i anslutning till stugorna samt hur. Enligt arrendeavtalen får inte staket eller stängsel uppsättas. Friggebod får inte uppföras i Kyrkviken utan bygglov.

Det finns 18 arrenden inom området, som i detaljplanen benämns som stugplats. Med stugplats avses en avgränsad arrenderad yta avsedd för fritidsboende inom planområdet. Stugplatsen utgör den markyta där en huvudbyggnad får uppföras. Stugplatsen är inte att betrakta som egen fastighet utan upplåts av markägaren genom arrende. Alla markingrepp, inklusive anläggningar, markbearbetning och förändringar av marknivå, kräver tillstånd från markägaren.

Tekniska frågor

Varken vatten eller avlopp finns i Kyrkviken idag. Dricksvatten måste tas med av respektive stugägare och toaletter utgörs av torrdass. Detta kommer inte att förändras vid ett genomförande av detaljplanen.

Ekonomiska frågor

Planavgift tas ut för tillkommande bygg rätt.

Prövning enligt annan lagstiftning

Vattenverksamhet

Ett genomförande av detaljplanen kan medföra vattenverksamhet såsom uppförande, ändring eller borttagande av bryggor, pålning och muddring. För att få bedriva vattenverksamhet behöver man oftast göra en anmälan till Länsstyrelsen eller ansöka om tillstånd hos Mark- och miljödomstolen. För mindre omfattande vattenverksamheter räcker det oftast med en anmälan. Det finns också vattenverksamhet som varken kräver anmälan eller tillstånd om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena, men man bör alltid kontrollera med Länsstyrelsen innan man gör några åtgärder.

Planeringsunderlag

Kommunala

Detaljplan

Gällande detaljplan *Förslag till byggnadsplan för fritidsbebyggelse för Småskären inom Luleå kommun* (A386), antagen 1977-09-26

Översiktsplan

Översiktsplan 2021, antagen av Kommunfullmäktige 2021-09-27

Undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken (1998:808)

Undersökning om risk för betydande miljöpåverkan, Detaljplan för del av Småskären 19:1, Kyrkviken, 2025-10-23

Beslut i frågan om miljöpåverkan 6 kap. 7 § Miljöbalken, 2026-01-16

Grundkarta

Grundkarta, upprättad 2025-06-13

Fastighetsförteckning

Fastighetsförteckning, upprättad 2025-12-27

PM Bygga på Småskär

Bygga på Småskär, Stadsarkitektkontoret, februari 1980

Utredningar

Kulturmiljöutredning

Småskär Luleå, Kulturmiljöanalys Kyrkviken, Tyréns AB, 2023-06-12.

Annat

Planförfarande

Detaljplanen handläggs enligt utökat förfarande i enlighet med plan- och bygglagen (2010:900), se figur 10. Ett utökat förfarande ska tillämpas om planförslaget inte är förenligt med översiktsplanen eller länsstyrelsens granskningsyttrande, eller är av betydande intresse för allmänheten, eller i övrigt av stor betydelse, eller kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Förfarandet har valts med hänsyn till att planförslaget kan vara av betydande intresse för allmänheten samt att planförslaget kan avvika från översiktsplanen.

Figur 10 Planprocessen för utökat förfarande.

Tidplan

Enligt preliminär tidplan beräknas detaljplanen ställas ut för granskning under kvartal 2 2026. Detaljplanen bedöms kunna antas under kvartal 2 2026.

Allmänna råd och föreskrifter

Planhandlingarna i planförslaget har upprättats utefter Boverkets föreskrifter om detaljplan (BFS 2020:5) samt Boverkets allmänna råd om redovisning av reglering i detaljplan (BFS 2020:6), samt föreskrifter och allmänna råd om planbeskrivning (BFS 2020:8)

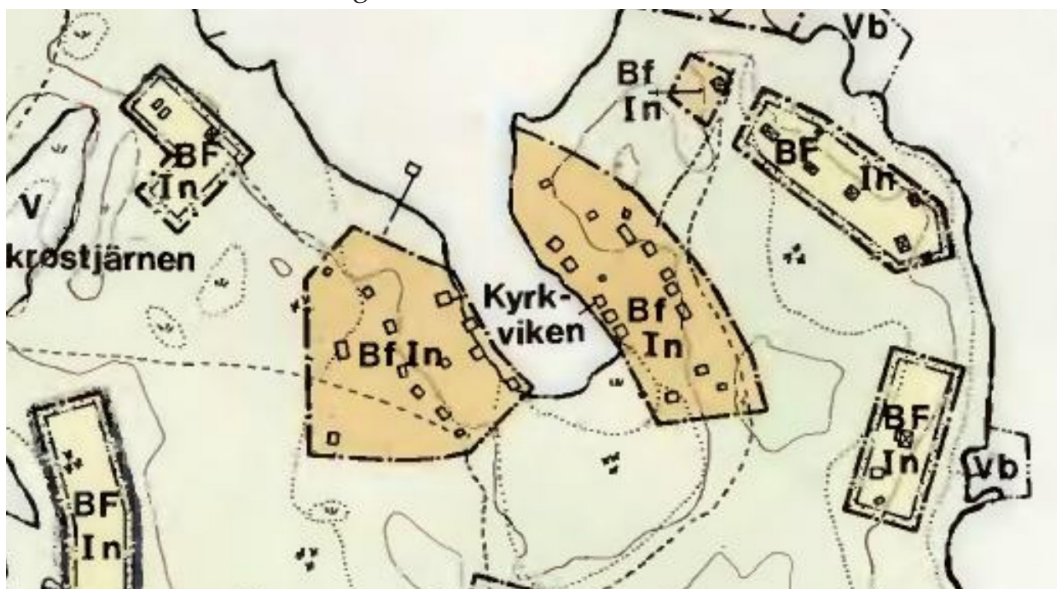
Planeringsförutsättningar

Kommunala

Detaljplan

Planområdet omfattas av detaljplan A386, som vann laga kraft 1977-09-26 (se figur 11). Detaljplanen reglerar fritidhusbebyggelse.

Område betecknat "Bf In" får endast användas för fritidsändamål samt endast bebyggas med hus som uppförs fristående och har karaktären av fiskestuga. Byggnader får inte uppföras närmare varandra än 9 meter eller det avstånd som byggnadsnämnden prövar lämpligt. De får vara maximalt 25 kvadratmeter och ha en byggnadshöjd på 2,5 meter. Byggnad får endast uppföras med en våning, vind får inte inredas utöver angivet våningsantal och byggnad får inte inrymma mer än en lägenhet. Detaljplanen kommer i delar att upphävas i och med att den nya detaljplanen vinner laga kraft. De områden i nu gällande detaljplan som inte berörs kommer fortsatt att gälla.

Figur 11 Utdrag ur Förslag till byggnadsplan för fritidsbebyggelse för Småskären inom Luleå kommun (A386), antagen 1977-09-26.

Planuppdrag

Samhällsbyggnadsutskottet beslutade 23 oktober 2023 § 25 att ge Kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att upprätta förslag till ny detaljplan för del av Småskären 19:1. Kyrkviken, Småskär med syfte att säkerställa riksintresset kulturmiljövård samt pröva förutsättningarna för kompletterande bebyggelse.

Översiktsplan

I översiktsplanen 2021 är området utpekad för områdesanvändningen Natur, med en oförändrad användning. Inom denna områdesanvändning ingår områden med formellt skyddad natur, planerade statliga och kommunala naturreservat samt andra områden som bedöms hålla mycket höga naturvärden. I översiktsplanen anges också att Småskär med angränsade öar och sund utgör

en helhetsmiljö i skärgården med flertalet av dess naturtyper; naturskog, vikar, klapperstränder, strandängar, hållmarker, småtjärnar och skär. På ön finns också ett gammalt fiskeläge med kapell och ett antal fritidshus.

Rekommendationen i översiktsplanen är att Småskär ska inrättas som kommunalt naturreservat. Ett arbete med att ta fram ett förslag till reservatsbildning på Småskär har påbörjats.

Riksintressen

Friluftsliv

Hela Norrbottens kust och skärgård är av riksintresse för friluftsliv enligt miljöbalken (MB 3 kap. 6 §). Områdets upplevelsevärden i form av natur- och kulturmiljövärden ska bevaras. Åtgärder som ökar allmänhetens tillgänglighet till området ska bidra positivt till riksintressets värden. Muddring av befintliga eller nya farleder och hamnar som ökar tillgängligheten för allmänheten kan tillåtas. Vid exploatering som påverkar fartygsvrak ska åtgärder vidtas så att den negativa påverkan minimeras och kompenseras. Ny bebyggelse för areella näringar och andra landsbygdsanknutna verksamheter samt för bostadsbebyggelse i mindre omfattning får tillkomma i anslutning till befintliga bebyggelsestrukturer.

Kulturmiljövård

Småskär, Kyrkviken (BD 48) är ett av länets riksintresseområden för kulturmiljövården vilket ger skydd enligt miljöbalken (MB 3 kap. 6 §). Området ska i enlighet med miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dess värde.

Motivering:

Fiskeläge med medeltida ursprung i Luleås yttre skärgård. Lämnades som gåva från drottning Kristina till Luleå stad 1652. Representerar fiskets betydelse för städernas borgerskap och visar hur kustbefolkningen nyttjat havets resurser från medeltid till modern tid. (Fiskeläge, kyrkomiljö).

Uttryck för riksintresset:

Husgrunder och gistgårdsfundament efter 1700-talets fiskeläge strax nordost om nuvarande bebyggelse i Kyrkviken. Fornlämningar i form av en kallmurad inhägnad som enligt traditionen fungerat som tingsplats, labyrinth samt fundament efter sjömärken nära kapellet. Fiskelägets struktur med bebyggelsen som formar sig kring den hästskoformade Kyrkviken och uddens nordöstra sida, med låga små stugor innanför en rad av sjöbodar i strandlinjen. De rödfärgade stugorna har ett ålderdomligt uttryck med skala, proportioner och skorstensläge som pekar på rötter i tidigt 1800-tal eller tidigare. Sjöbodarnas tydliga koppling till respektive stuga, det öppna utrymmet mellan stugorna och raden av bodar som bildar ett gemensamt rum. Sjöbodarna som ofta är större än stugorna och har en ålderdomlig konstruktion med utkragad överdel som tidigare var

vanlig längs Bottenviken. Det rödfärgade enkla kapellet från 1720 som är det äldsta i Norrbottens skärgård. Det öppna landskapsrummet mellan fiskeläget och kapellet som ligger högre och på avstånd från fiskeläget. Den skyddade naturhamnen som står i skarp kontrast till inseglsledens öppna vatten.

Totalförsvaret

Planområdet berörs av riksintresse för totalförsvaret (MB 3 kap 9 §) med avseende på stoppområde för höga objekt (20 meter), MSA-område, område med särskilt behov av hindersfrihet samt påverkansområde väderradar.

Rörligt friluftsliv

Norrbottens skärgård är utpekad som riksintresse för friluftsliv och turism enligt miljöbalken (MB 4 kap. 2 §). Områdets upplevelsevärden i form av natur- och kulturmiljövärden ska bevaras. Åtgärder som ökar allmänhetens tillgänglighet till området och som bidrar positivt på riksintresset kan tillåtas. Även etableringar som bidrar till en positiv tätortsutveckling eller gynnar det lokala näringslivet kan tillåtas. Utveckling av det lokala näringslivet kan till exempel omfatta ny bebyggelse för areella näringar och andra landsbygdsanknutna verksamheter. Muddring av befintliga eller nya farleder och hamnar som ökar tillgängligheten för allmänheten samt anläggningar för turism kan tillåtas. Risk för påtaglig skada på riksintresset görs i varje enskilt fall.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer regleras i 5 kap. Miljöbalken. Det finns miljökvalitetsnormer (MKN) framtagna för omgivningsbuller, luftkvalitet och vattenkvalitet. Det handlar om de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter. Vid planering och planläggning ska hänsyn tas till gällande miljökvalitetsnormer.

Småskär ligger inom en ytvattenförekomst för kustvatten med fastställda miljökvalitetsnormer "Norrbottens skärgårds och kustvatten" (SE652400-223501). Den ekologiska statusen är god, den kemiska uppnår ej god status. Planområdet omfattas även av miljökvalitetsnormer för utomhusluft, som gäller för hela landet. Luleå kommun omfattas inte av den framtagna miljökvalitetsnormen avseende omgivningsbuller.

Miljö

Strandskydd

Planområdet omfattas av det generella strandskyddet om 100 meter från strandlinjen enligt 7 kap. 13-18 § Miljöbalken. Inom ett strandskyddat område är det förbjudet att vidta vissa åtgärder med syfte att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden samt bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. För att upphäva strandskyddet för ett

specifikt område gäller att ett eller flera av de särskilda skälen i 7 kap. 18c § i Miljöbalken uppfylls.

Enligt 7 kap. 18 g § miljöbalken återinträder strandskyddet när en detaljplan ersätts av en ny, vilket innebär att frågan måste prövas på nytt utifrån gällande bestämmelser.

Geotekniska förhållanden

Enligt SGU:s jordartskarta består marken av berg och morän.

Kulturmiljö

Fornlämningar

Bebyggelsen kring Kyrkviken är bebyggelseplats för Småskärs ursprungliga fiskeläge. Det finns lämningar i form av labyrinter och äldre fiskelägen, med tomtningar (lämning efter byggnad i form av vallar eller murar kring golvyta i marknivå eller med försänkt golvyta), gistgårdar (träställningar för torkning av fiskenät, se figur 12) och båtlänning (stenröjd uppdragningsplats för båt), inom och i närheten av planområdet.

Figur 12 Gistgård med fiskenät på tork i Kyrkviken. (Fotograf okänd, 1910)

Kyrkligt kulturarv

Kyrkviken har fått sitt namn av det kapell som uppfördes på 1720-talet och som idag är det äldsta i Luleå skärgård (se figur 13). Kapellet byggdes för att slippa ro till fastlandet då man var tvungen att uppfylla kyrkogångsplikten. Kapellet har genom åren vårdats på ett sådant sätt att det i stort sett har bibehållit sin ursprungliga prägel. Sydväst om kapellet finns en stenring som är rester av en domarring. Där höll hamnrätten råd och fällde sina domar över förseelser mot hamnordningen. Kapellet och domarringen ligger utanför planområdet.

Figur 13 Småskärs kapell. (Fotograf Helmer Widlund, 1973)

Beslut mot ytterligare byggnader i Kyrkviken (KS 1992-09-14)

Enligt ett beslut från Kommunstyrelsen 1992-09-14 tillåts inte uppsättande av ytterligare byggnader i Kyrkviken på grund av dess karaktär av gammalt fiskeläge med sin kulturbebyggelse och där miljön är känslig och exponerad (lite vegetation).

Kulturmiljöanalys

En kulturmiljöanalys och inventering har genomförts av Tyréns 2023 (*Småskär Luleå, Kulturmiljöanalys Kyrkviken*, Tyréns AB 2023-06-12). Kulturmiljöanalysen togs fram inför beslut om planuppdrag med syfte att redogöra för de kulturvärden som finns i området samt att utreda om det är möjligt att ta hand om dessa värden enligt gällande detaljplan (A386, laga kraft 1977-09-26). Utredningen syftade även till att fastställa om eventuell komplettering av bebyggelsen genom utökad byggrätt eller tillkommande bebyggelse är lämplig.

I analysen framgår det att området blev utpekad som riksintresse år 1997 efter att gällande detaljplan upprättades (år 1977). Gällande detaljplan reglerar

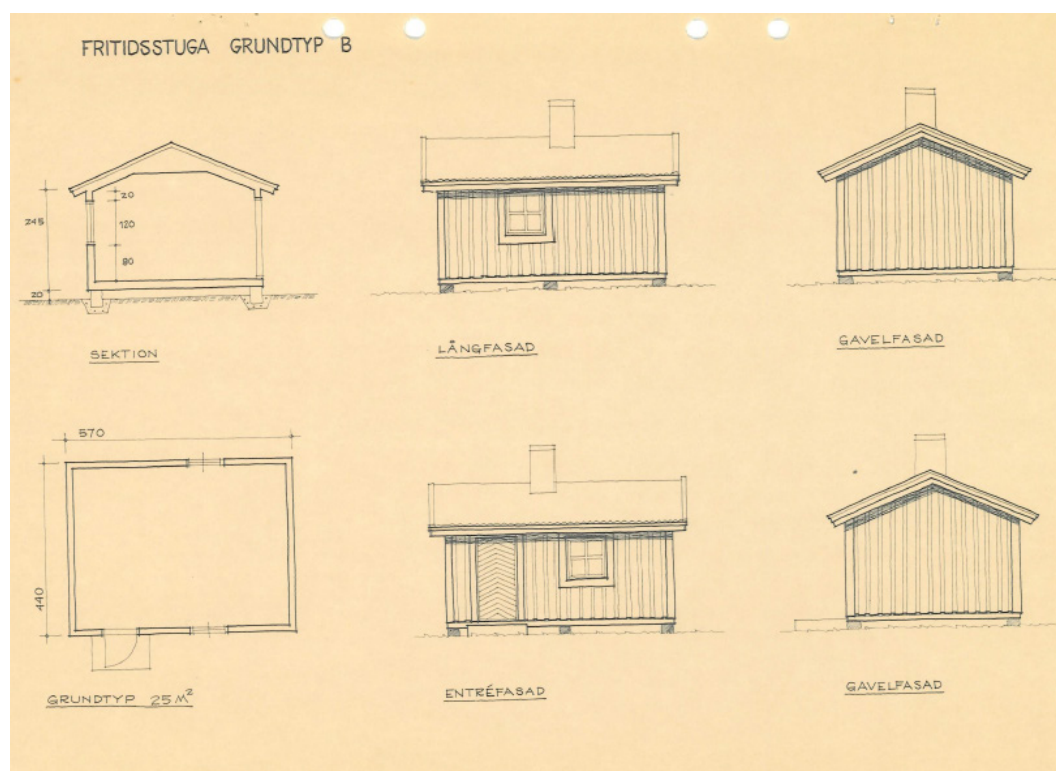
därmed inte de värden som är utpekade i riksintresset och i vissa fall är reglering motstridig riksintresset.

Slutsatsen från kulturmiljöanalysen är att ny detaljplan bör upprättas och gällande bestämmelser ses över. Inom området finns dels avvikelser gentemot gällande detaljplan, dels saknas bestämmelser som reglerar hur de värden som finns i området ska förvaltas och underhållas. En plan bör innehålla bestämmelser som gör det möjligt att bibehålla de definierade värden som finns och reglera ny bebyggelse för att bibehålla områdets karaktär som fiskeläge.

I analysen framgår det även att det fortsatt kan utredas om eventuell komplettering av bebyggelsen i Kyrkviken på Småskär är lämplig. Bestämmelserna i en ny detaljplan bör anpassas till befintliga förhållanden beträffande storlek och höjd, innehålla skyddsbestämmelser för utformning och underhåll av befintlig bebyggelse och eventuell ny, reglera förekomsten av komplementbyggnader och, för att undvika att bygglovbefriade åtgärder genomförs, införa utökad bygglovsplikt.

PM Bygga på Småskär

Riktlinjer för utformning av bebyggelsen på Småskär finns i en av Luleå kommun framtagna skrift Bygga på Småskär (Luleå kommun, 1980). När den nu gällande byggnadsplanen för fritidshusbebyggelse på Småskär antogs 1977 möjliggjordes uppförandet av ett 60-tal nya stugor. För att stödja stugägare tog stadsarkitektkontoret därför fram råd om bannat stugornas storlek, utformning och färgsättning samt kompletterande typritningar (se figur 14).

Figur 14 Typritning för fritidsstuga i Kyrkviken på 25 kvadratmeter.

Den som arrenderar en stugplats ska hålla området fritt från avgränsningar, staket och stängsel är inte tillåtna eftersom ytorna mellan stugorna ska vara öppna och framkomliga. Taken ska utföras i mörkgrå kulör (i pannplåt, spån eller papp). Traditionellt är skärgårdsstugorna röda med vita snickerier, ofta med ytterdörren som ett mer färgstarkt inslag.

I "Bygga på småskär" anges att enskilda bastur bör undvikas, men att gemensamma lösningar kan tillåtas om flera stugägare går samman. Bastur utgör komplementbyggnad och därför bör riktlinjen i skriften följas, enligt kulturmiljöanalysen (Småskär Luleå, Kulturmiljöanalys Kyrkviken, Tyréns AB 2023-06-12).

Fysisk miljö

Natur

Stora delar av Småskär är skogsbeklädd med orörd naturskog bestående både av löv- och granskog, bl.a. altajgran. Där finns också våtmarker, klapperstensfält och strandängar. Området kring Kyrkviken är relativt öppet i motsats till den täta gamla skog som omger området. Vegetationen på de ej skogsklädda områdena utgörs av gräs, ljung, enris och blåbärsris samt kråkbär. Det finns dungar av träd med en blandning av gran, tall och björk och lite rönn.

Muddring

Landhöjningen påverkar kustlandskapet och för att Kyrkviken med sina gamla och eventuellt nytillkomna sjöbodar fortsatt ska kunna ligga vid vattnet kommer det att krävas återkommande muddringsarbeten. Kyrkviken har redan muddrats vid flera tillfällen. Uppgrundningen av viken ledde till att arrendatorerna runt viken bekostade en muddring 1982 på cirka 15 000 kubikmeter. Föreningen Kyrkvikens bevarande bildades då med syfte att förhindra att viken skulle bli ett slyskogsområde samt att bevara fiskelägerkulturen och kapellet för besökare och arrendatorer.

Senaste muddringen färdigställdes 2019-2020 efter en dom i Mark- och miljödomstolen. Då muddrades endast en kanal in till Kyrkans flytbrygga längst in i viken och från den beställde några av stugägarna muddring in till sina bryggor.

Lekområde sik

Siken är en viktig fiskart i Bottenviken, där den lever både i saltare vatten längs kusten och vandrar upp i älvar för lek, med stora bestånd som har visat förbättring de senaste åren trots tidigare minskning. Kartläggning av lekområden och lekplatser för kustlekande sik och siklöja pågår i Bottenvikens skärgård. Havsvattnet kring Småskär och inne i Kyrkviken ligger inom ett lekområde för sik.

Konsekvenser

Fysisk miljö

Detaljplanen omfattar ett äldre fritidshusområde med en detaljplan från 1977. Den nya detaljplanen reglerar i huvudsak redan ianspråktagen mark, vilket innebär att påverkan på den fysiska miljön är begränsad.

Eftersom befintlig bebyggelse i vissa fall inte överensstämmer med de nya bestämmelserna innebär planen att vissa byggnadsverk blir planstridiga. Byggnadsverken som är planstridiga påverkas däremot inte direkt av att en ny detaljplan vinner laga kraft, utan befintlig bebyggelse får finnas kvar i strid mot planbestämmelserna. När det gäller lovpliktiga byggnadsverk får planstridigheten betydelse först när ny lovpliktig åtgärd ska utföras. Planstridigheten får betydelse först vid framtida lovpliktiga åtgärder, då ska åtgärden prövas mot de nya planbestämmelserna. Om en planstridig byggnad rivs eller skadas genom till exempel en brand kan en bestämmelse som anger att marken inte får bebyggas innebära att byggnaden inte får återuppföras. Det är nödvändigt för att säkerställa att områdets kulturhistoriska värden inte går förlorade på sikt genom successiva förändringar.

Genom att införa byggrätt för sjöbodar säkerställs att den kulturhistoriska viktiga byggnadstypen även fortsättningsvis kan ingå i miljön. I den tidigare detaljplanen saknade sjöbodarna byggrätt, vilket innebär att förfallna eller rivna sjöbodar inte kunnat återuppföras. Detaljplanen får därför positiva konsekvenser för områdets karaktär eftersom det gör det möjligt att bevara och utveckla den visuella kopplingen mellan stuga, sjöbod och vatten. Sjöbodarnas tydliga framträdande roll, ofta större än stugan, är en del av fiskelägets identitet och en del av riksintresset. Genom regleringen säkerställs att denna byggnadstyp inte successivt försvinner, vilket annars är en risk.

Gestaltungsbestämmelserna som rör material, kulör och takform innebär att ny bebyggelse och förändringar av befintliga byggnader sker med varsamhet och historisk anpassning. Det kulturhistoriska uttrycket stärks och risken för förvanskning minskar. Detta påverkar visuell läsbarhet och helhetsupplevelsen av Kyrkviken positivt, men kan samtidigt innebära begränsningar för framtida moderniseringar.

Reservatsbildning

Luleå kommun kommer att bilda flera nya naturreservat och öarna Altappen, Degerö-Börstskär och Småskär är tre av dem som det troligen kommer att beslutas om under 2026. När öarna eller delar av öarna blir ett naturreservat så säkerställer kommunen att området kommer att finnas kvar i framtiden, både för växternas och djurens skull och för oss människor att vistas i. Avstämningar kring detaljplanearbete och reservatsbildningsarbete sker fortlöpande för att anpassningar ska kunna göras. Ett genomförande av detaljplanen bedöms därför inte påverka den eventuella reservatsbildningen negativt.

Kyrkvikens marina liv

Planförslaget medger byggrätt för sjöbodan och bryggan som skjuter ut över vattnet. Den eventuella påverkan på Kyrkvikens marina liv som följer av exempelvis pålning för dessa bedöms som liten. Däremot kommer det att krävas återkommande muddringsarbeten i viken för att behålla möjligheten att nå det gamla fiskeläget med båt, vilket kan innebära större påverkan på vikens marina liv. Bevarandevärdet hos kulturmiljön ställs då mot det marina ekosystemets värden. Uppförande, ändring eller borttagande av bryggan, pålning och muddring klassas som vattenverksamhet. För att få bedriva vattenverksamhet behöver man oftast göra en anmälan till Länsstyrelsen eller ansöka om tillstånd hos Mark- och miljödomstolen. För mindre omfattande vattenverksamheter räcker det oftast med en anmälan. Det finns också vattenverksamhet som varken kräver anmälan eller tillstånd om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena, men man bör alltid kontrollera med Länsstyrelsen innan man gör några åtgärder. Så länge detta görs bedöms Kyrkvikens marina liv kunna skyddas mot större negativ påverkan.

Miljö

Undersökning av risk för betydande miljöpåverkan

(Ställningstagande 4 kap. 33 b § plan- och bygglagen (2010:900))

Kommunen ska enligt 6 kap 5 § Miljöbalken (MB) undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Enligt 6 kap 6 § MB ska undersökningen identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Samråd gällande undersökning om betydande miljöpåverkan ska hållas med Länsstyrelsen enligt 6 kap 6 § 2p och 10 § MB.

Kommunens bedömning

Kommunen bedömer att genomförandet av detaljplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Det innebär att fortsatt miljöbedömning inte anses nödvändig och en miljökonsekvensbeskrivning inte behöver upprättas.

I ett särskilt samrådsyttrande gällande undersökning om betydande miljöpåverkan meddelade Länsstyrelsen 2025-11-17 att de delar kommunens bedömning om att särskild miljökonsekvensbeskrivning för detaljplanen inte behöver upprättas.

Med utgångspunkt från miljöbedömningsförordningen (2017:966) har kommunen 2026-01-16 tagit ett särskilt beslut om att genomförandet av den föreslagna detaljplanen inte riskerar att medföra betydande miljöpåverkan. Det innebär att fortsatt strategisk miljöbedömning inte anses nödvändig och en miljökonsekvensbeskrivning inte behöver upprättas.

Strandskydd

Inom den del av planområdet som omfattas av strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken upphävs strandskyddet genom detaljplanen. Strandskyddet får upphävas om det finns särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c § miljöbalken. För den aktuella platsen åberopas följande skäl:

- Området är redan ianspråktaget för bebyggelse eller på annat sätt väl avskilt från stranden. Området utgör sedan lång tid tillbaka en del av ett etablerat fiskeläge med småskalig bebyggelse, sjöbodar och bryggor. Marken är ianspråktagen i en sådan utsträckning att det saknas möjligheter att tillgodose strandskyddets syfte inom dessa ytor.
- Området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet kan inte tillgodoses utanför området. Sjöbodar och bryggor är anläggningar som av funktionella skäl måste vara lokaliserade i direkt anslutning till vattnet.

Strandskyddets syften bedöms inte påverkas negativt av planförslaget eftersom detaljplanen säkerställer att naturmark och passager inom området fortsatt är tillgängliga. Bryggan och kopplingen till kapellet omfattas av reglering som medför att området fortsättningsvis kan nås av allmänheten. De anläggningar som tillåts, huvudsakligen sjöbodar och bryggor, finns redan i området och tillkommande byggnation ersätter eller motsvarar befintliga strukturer.

Området ingår i ett riksintresse för kulturmiljövården, där fiskelägets historiska struktur och dess byggnader i direkt anslutning till vattnet är en del av värdet. Sjöbodar har under flera hundra år utgjort en integrerad del av landskapsbilden och är avgörande för förståelsen av fiskelägets funktion. Genom att möjliggöra återuppförande och fortsatt bruk av sjöbodar kan den historiska bebyggelsestrukturen bevaras och den karaktäristiska raden av bodar längs vattenlinjen behållas.

Miljökvalitetsnormer

Kommunens bedömning är att detaljplanen inte innebär risk för betydande miljöpåverkan. Detaljplanen medger inte verksamheter eller åtgärder som kräver skydd eller tillstånd enligt Miljöbalken. Den föreslagna markanvändningen i förslag till detaljplan bedöms inte heller medverka till att någon miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. Miljöbalken överskrids.

Hälsa och säkerhet

Det bedöms inte föreligga sådana förutsättningar att det finns risk för omgivningsbuller, olyckor, översvämning eller erosion, skred eller ras.

Riksintresse

Friluftsliv

Detaljplanens genomförande bedöms vara förenligt med riksintresset för friluftsliv enligt miljöbalken 3 kap. 6 § som omfattar hela Norrbottens kust och skärgård. Regleringen av sjöbodar och bryggor bedöms inte ha negativ påverkan på friluftslivet. Sjöbodarna ersätter befintliga traditionella funktioner och bidrar till att bevara områdets karaktär, vilket i sin tur stärker upplevelsevärdena för de som rör sig i skärgården. Ett genomförande av detaljplanen bedöms därför inte påverka riksintresset negativt.

Kulturmiljövård

Ett genomförande av detaljplanen bedöms värna riksintresset för kulturmiljövården. Planförslaget bidrar till att långsiktigt bevara fiskelägets karaktär, struktur och läsbarhet genom att reglera bebyggelsens placering, höjd, volym och utformning. Genom att begränsa huvudbyggnadernas storlek och höjd säkerställs att den småskaliga bebyggelsen bevaras. Införandet av byggrätt för sjöbodar inom [V1] är positivt för kulturmiljön. Sjöbodarna har historiskt spelat en central roll i fiskelägets funktion och visuella identitet. Om sjöbodarna inte hade fått byggrätt hade de på sikt riskerat att försvinna.

I det västra området ryms majoriteten av befintliga stugor inom eller i nära anslutning till de föreslagna bestämmelserna för byggnadsarea och höjd. Bebyggelsen består huvudsakligen av mindre stugor med utedass och sjöbod som komplementbyggnad. Även om enstaka stugor är något större bedöms detta inte påverka fiskelägeskaraktären på ett påtagligt sätt. Detaljplanens regleringar av volym och höjd säkerställer att eventuell framtida förändring inte leder till en successiv förskjutning mot större byggnadsvolymer.

I det östra området finns ett mer varierat byggnadsbestånd där vissa stugor och ett stort antal komplementbyggnader påverkar läsbarheten av det äldre fiskeläget. Inom området finns fortfarande klassiska sjöbodar, men tätheten och mängden komplementbyggnader har medfört att områdets kulturhistoriska uttryck är mer sårbart. Genom begränsning av antalet sjöbodar och reglering av deras storlek, placering och utformning skapar detaljplanen förutsättningar för att på sikt stärka och delvis återställa områdets karaktär.

Genom att dessutom styra att sjöbodarna ska utföras i timmer, att fasaden ska vara omålad eller faluröd, att takmaterialet ska vara pannplåt, spån eller papp samt att byggnadsdetaljer ska hållas enkla, värnas riksintresset för kulturmiljö och fiskelägets läsbarhet som norrbottnisk skärgårdsmiljö. Bestämmelserna säkerställer att sjöbodarnas traditionella form, materialitet och funktion bibehålls, samtidigt som de möjliggör fortsatt brukande av sjöbodarna på ett sätt som stödjer både den historiska användningen och ett långsiktigt bevarande av miljön.

Totalförsvaret

Planområdet ligger inom riksintresse för totalförsvaret avseende område med särskilt behov av hindersfrihet, MSA-område samt stoppområde för höga objekt (20 meter, utanför sammanhållen bebyggelse). Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte påverka riksintresset negativt.

Rörligt friluftsliv

Planområdet ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv (4 kap 2§ Miljöbalken). De värden som pekas ut är kopplade till skärgårdens betydelse för turism och friluftsliv. Detaljplanens genomförande bedöms inte påverka riksintresset negativt. Detaljplanen reglerar i huvudsak befintlig fritidshusbebyggelse. Möjligheten att återställa sjöbodar stärker dessutom de kulturhistoriska inslagen som är del av skärgårdens identitet.

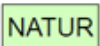
Motiv till detaljplanens regleringar

Motiv till regleringar

Här redovisas motiven till de enskilda regleringarna i planförslaget.

Redovisningen görs utifrån detaljplanens syfte och andra kapitlet plan- och bygglagen (2010:900).

Allmän plats

Användning	
Natur 	I detaljplanen planläggs delar av kommunal mark som allmän plats [NATUR] i syfte att säkerställa att markanvändningen förblir naturmark. Syftet med naturmarken är även att säkerställa allmänhetens tillgång från vattenområdet till Småskärs kapell.

Kvartersmark

Användning	
Bostäder 	Regleringen syftar till att planlägga och säkerställa den befintliga fritidshusbebyggelsen i området.
Sjöbodar och bryggor 	Syftet med regleringen är att ge byggrätt för befintliga sjöbodar och möjliggöra att nya sjöbodar kan uppföras. Sjöbodarna har historiskt spelat en central roll i fiskelägets funktion och visuella identitet.
Egenskapsbestämmelser	
[h ₁] – Högsta byggnadshöjd är 2,5 meter	Huvudbyggnader i området tål inte att byggas ut eller höjas för då försvinner fiskelägeskaraktären som betecknar norrbottnisk skärgårdsmiljö.
[e ₁] – Största byggnadsarea för huvudbyggnad är 25 kvadratmeter	Planbestämmelsen syftar till att reglera huvudbyggnadernas yta för att behålla den småskaliga bebyggelsemiljön. Huvudbyggnader i området tål inte att byggas ut eller höjas för då försvinner fiskelägeskaraktären som betecknar norrbottnisk skärgårdsmiljö.
[e ₂] – Inom området får maximalt uppföras sammanlagt 7 sjöbodar. Varje byggnad får ha en byggnadsarea om högst 30 kvadratmeter	Begränsningen av antalet sjöbodar säkerställer att den traditionella raden av bodar längs vattnet inte utökas utöver vad som historiskt funnits. Sjöbodarnas byggrätt är större än huvudbyggnadernas, vilket kopplats till riksintresset för kulturmiljön. I norrbottniska skärgårdsmiljöer har sjöbodarna traditionellt haft en framträdande roll och ofta varit större än stugorna.
[e ₃] – Inom området får maximalt uppföras sammanlagt 8 sjöbodar. Varje byggnad får ha en byggnadsarea om högst 30 kvadratmeter	Begränsningen av antalet sjöbodar säkerställer att den traditionella raden av bodar längs vattnet inte utökas utöver vad som historiskt funnits. Sjöbodarnas byggrätt är större än huvudbyggnadernas, vilket kopplats till riksintresset för kulturmiljön. I norrbottniska skärgårdsmiljöer har sjöbodarna traditionellt haft en framträdande roll och ofta varit större än stugorna.

[p ₁] – Endast en huvudbyggnad per stugplats	Planbestämmelsen syftar till att säkerställa att varje stugplats behåller sin traditionella struktur med en huvudbyggnad. Detta motverkar förtätning och större volymer som skulle kunna förändra den småskaliga bebyggelsemiljön.
[a ₁] – Strandskyddet är upphävt	Som särskilda skäl för upphävande av strandskydd inom allmän platsmark åberopas bestämmelserna i 7 kap. 18 c § miljöbalken. Området är sedan lång tid tillbaka redan ianspråktaget på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften (punkt 1). Vidare behövs marken för sjöbodar och bryggor, vilket är anläggningar som av funktionella och traditionella skäl måste ligga vid vattnet och inte kan placeras på annan plats (punkt 3). Upphävandet bedöms också vara förenligt med det stora allmänna intresset av att bevara riksintresset för kulturmiljövården.
[f ₁] - Fasader ska vara av stående träpanel med smal lockläkt och målad med falu rödfärg. Byggnadsdetaljer ska vara vita men gröna inslag får förekomma.	Bestämmelsen syftar till att nya byggnader ska anpassas till fiskelägets traditionella karaktär, vilket bevarar områdets kulturhistoriska uttryck.
[f ₂] - Sjöbodarna ska utföras i timmer utan utanpåliggande panel. Fasaden ska vara omålad eller målad med falu rödfärg.	Historiskt har sjöbodarna antingen varit helt omålade eller målade i faluröda pigment. En omålad eller faluröd fasad säkerställer ett traditionellt uttryck och harmonierar med det färgspel som präglar fiskelägets helhetsmiljö.
[f ₃] - Byggnadsdetaljer ska utföras med låg detaljrikedom och ges en traditionell utformning	Bestämmelsen syftar till att undvika moderna attribut eller dekorativa tillägg som bryter mot fiskelägeskaraktären.
Takmaterial ska vara av mörk pannplåt eller papp alternativt träspån	Dessa material har historiskt funnits inom fiskeläget och ger ett enkelt och robust uttryck som stämmer överens med den traditionella byggnadstypen.
Byggnader ska utföras med sadeltak	Bestämmelsen syftar till att nya byggnader ska anpassas till fiskelägets traditionella karaktär, vilket bevarar områdets kulturhistoriska uttryck.
[k ₁] - Byggnadens karaktär av enkel fiskestuga ska bibehållas	De rödfärgade stugorna har ett ålderdomligt uttryck med skala, proportioner och skorstensläge som pekar på rötter i tidigt 1800-tal eller tidigare. Dessa har ett kulturhistoriskt egenvärde som byggnader och har ett högt värde som delar i helheten i miljön. Värdet består i placeringarna i rad och en bit från stranden och utformning som fiskestuga med traditionella former och material. Stugorna har även ett byggnadshistoriskt värde genom sin utformning som små enkla stugor. Inom bebyggelsen på den västra sidan viken finns den gleshet och enkelhet kvar som karaktäriserar fiskeläge och det ger byggnaderna där ett arkitektoniskt och miljöskapande värde som en del i miljön.
[k ₂] - Byggnadens karaktär av äldre sjöbod ska bibehållas	Sjöbodarnas byggerätt är större än huvudbyggnadernas, vilket kopplas till riksintresset för kulturmiljön. I norrbottniska skärgårdsmiljöer har sjöbodarna traditionellt haft en framträdande roll och ofta varit större än stugorna. Den tydliga kopplingen mellan sjöbod och stuga, tillsammans med de öppna utrymmena mellan stugorna och raden av sjöbodar som bildar ett gemensamt rum mot vattnet, utgör viktiga delar av riksintressets karaktärsdrag. Flera av de befintliga sjöbodarna har en typisk ålderdomlig konstruktion med utkragad överdel, vilket var vanligt längst Bottenvikens kust. Förändringar på både befintliga och nya sjöbodar ska ske med särskild varsamhet. Utformning och material ska utgå från lokal byggnadstradition vad gäller material, färgsättning och proportioner, så att sjöbodarnas visuella påverkan harmoniserar med fiskelägets historiska uttryck.

Prickad mark - Marken får inte förses med byggnad	Värdet i området kring Kyrkviken utgörs av fiskelägets struktur med bebyggelsen som formar sig kring den hästskoformade viken, med låga små stugor innanför en rad av sjöbodar i strandlinjen. Sjöbodarnas tydliga koppling till respektive stuga och det öppna utrymmet mellan stugorna och raden av bodar som bildar ett gemensamt rum utgör också värden. Syftet med prickmarken är att styra placeringen av huvudbyggnader för att säkerställa det öppna rummet mellan stuga och sjöbod.
---	--

Vattenområde

Användning	
Småbåtshamn W₁	Syftet med regleringen är att säkerställa att inloppet till viken hålls öppet och tillgängligt. Syftet är att möjliggöra framkomlighet för båtar och att bevara allmänhetens tillgång till viken.
[a ₂] - Strandskyddet är upphävt	Som särskilda skäl för upphävande av strandskydd inom allmän platsmark åberopas bestämmelserna i 7 kap. 18 c § miljöbalken. Området är sedan lång tid tillbaka redan ianspråktaget på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften (punkt 1). Vidare behövs marken för sjöbodar och bryggor, vilket är anläggningar som av funktionella och traditionella skäl måste ligga vid vattnet och inte kan placeras på annan plats (punkt 3). Upphävandet bedöms också vara förenligt med det stora allmänna intresset av att bevara riksintresset för kulturmiljövården.

Medverkande i projektet

Detaljplanen har tagits fram av Kommunstyrelseförvaltningen i samarbete med andra kommunala förvaltningar.

Kommunstyrelseförvaltningen

Sektor Samhällsbyggnad & demokrati, 2026-01-19

Daniel Rova

Planchef

Nina Lundin

Planarkitekt

Petra Widetun

Planarkitekt

Revidering av sammanträdesordningen 2026 för miljö- och byggnadsnämnden

Ärendenr 2025/120-1.1.1.3

Avdelning miljö och byggs förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att fastställa reviderad sammanträdesordning för år 2026 enligt nedan.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden fastställde 2025-10-22 § 144, sammanträdesordningen för 2026. Nämndens ordförande har därefter önskat justera sammanträdesdatumet i april från den 15 april till den 16 april. Med anledning av denna ändring föreslås nämnden besluta om en reviderad sammanträdesordning för 2026 enligt tabellen nedan.

Månad	Datum
Januari	21 januari
Februari	18 februari
Mars	18 mars
April	16 april
April	29 april
Maj	12 maj*
Maj	-
Juni	3 juni
Juni	17 juni
Juli	-
Augusti	12 augusti
Augusti	26 augusti
September	16 september
Oktober	21 oktober
November	18 november
December	16 december

Beslutsunderlag

- Miljö- och byggnadsnämndens beslut 2025-10-22 § 144, MBF Hid: 2025.1286

Kristina Larsson
Kommunsekreterare

Beslutet skickas till

Avdelning miljö och bygg

Miljö- och byggnadsnämndens ledamöter och ersättare

Redovisning av delegationsbeslut

Ärendenr 2026/16-1.1.1.7

Avdelning miljö och byggs förslag till beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att godkänna redovisningen av anmälda delegationsbeslut.

Beskrivning av ärendet

Beslut fattade på delegation ska anmälas till miljö- och byggnadsnämnden på nästföljande sammanträde. Följande beslut redovisas enligt gällande delegationsordning:

Delegationslista
Bostadsanpassning